

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování sociálních služeb z rozpočtu města Bruntál
Financing of Social Services from the Budget of the Bruntál Town

Student: Bc. Monika Schindlerová

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Mgr. Fachinelli Hana, Ph.D.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Monika Schindlerová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Financování sociálních služeb z rozpočtu města Bruntál**
Financing of Social Services from the Budget of the Bruntál Town

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Role obcí při zabezpečování sociálních služeb
3. Analýza financování sociálních služeb z rozpočtu města Bruntál
4. Zhodnocení výsledků analýzy, návrhy a doporučení
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KREBS, Vojtěch a kol. *Sociální politika*. 5. přeprac. a akt. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. 544 s. ISBN 978-80-7357-585-4.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. dopl. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

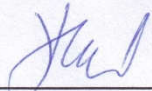
Vedoucí diplomové práce: **PhDr.Mgr. Hana Fachinelli, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí diplomové práce paní PhDr. Mgr. Haně Fachinelli, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracovávání diplomové práce.

Zároveň bych ráda poděkovala Městskému úřadu Bruntál za umožnění podnětných konzultací a poskytnutí pomoci a cenných rad při zpracovávání diplomové práce.

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 2, 5 a 6 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila a upravila. V seznamu literatury jsem uvedla všechny použité zdroje“.

V Ostravě dne 26. dubna 2012

.....

Bc. Monika Schindlerová

OBSAH

1	ÚVOD	4
2	ROLE OBCÍ PŘI ZABEZPEČOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	6
2.1	Charakteristika systému sociálních služeb	6
2.1.1	Poskytovatelé sociálních služeb	11
2.1.2	Financování sociálních služeb.....	14
2.1.3	Příspěvek na péči.....	16
2.2	Obec v roli zabezpečovatele sociálních služeb.....	18
2.2.1	Pravomoci a povinnosti obcí v oblasti sociálních služeb.....	19
2.2.2	Poskytování sociálních služeb jako veřejného statku	20
2.2.3	Financování sociálních služeb obce	24
2.3	Analýzy sociálních potřeb obyvatelstva	28
3	ANALÝZA FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB Z ROZPOČTU MĚSTA BRUNTÁL	30
3.1	Charakteristika města Bruntál a Městského úřadu Bruntál	30
3.2	Sociální služby ve městě Bruntál.....	33
3.2.1	Pečovatelská služba Města Bruntál a Klub seniorů	36
3.3	Analýza hospodaření v roce 2006	40
3.4	Analýza hospodaření v roce 2007	42
3.5	Analýza hospodaření v roce 2008	45
3.6	Analýza hospodaření v roce 2009	48
3.7	Analýza hospodaření v roce 2010	51
4	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY, NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	54
4.1	Zhodnocení výsledků analýzy	54
4.2	Návrhy a doporučení v oblasti sociálních služeb	59
5	ZÁVĚR.....	62
	Seznam použité literatury	64
	Seznam zkratk	68
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam obrázků	
	Seznam tabulek	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 ÚVOD

Podle Listiny základních práv a svobod má každý právo na život. Lidský život je hoděn ochrany již před narozením. Dále říká, že občané mají právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, taktéž i při ztrátě živitele. Dále každý, kdo je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek. Takto jsou definována základní lidská práva v ústavních dokumentech České republiky. Ta garantuje pomocí formulace cílů sociální politiky důstojné podmínky života a rovné příležitosti společnosti. Těchto vymezených cílů dosahuje prostřednictvím definovaných nástrojů. Jedním z nich jsou i sociální služby.

Zákon č. 106/2008 Sb., o sociálních službách, § 3 definuje sociální službu jako „*činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení*“. Sociální služby se zaměřují na řešení sociálních potřeb a problémů jak jednotlivce, tak rodiny. V průběhu života se snadno může člověk ocitnout v určité obtížně řešitelné situaci, kdy nebude moct nalézt východisko sám a vyřešit daná úskalí. V této situaci je odkázán na pomoc jiné osoby. Poskytnout efektivní pomoc dokáže široké spektrum služeb poskytovaných v rámci systému sociálních služeb. Používaná kategorizace umožňuje služby rozdělit dle různých kritérií. Organizační principy veřejné správy a principy Evropské charty územní samosprávy v čele s důležitým principem subsidiarity přibližují úroveň poskytování co nejbližší občanovi a při tom podněcují jeho odpovědnost a iniciativu. Poskytovatelé sociálních služeb podléhají registraci u Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky a síť sociálních služeb je zabezpečena více zdrojovým financováním.

Problematikou zabezpečení sociálních služeb poskytovaných na obecní úrovni města Bruntál se zabývá tato diplomová práce.

Cílem diplomové práce je navrhnout změny a doporučení financování v oblasti sociálních služeb zabezpečovaných MěÚ Bruntál, a to na základě analýzy hospodaření rozpočtu města Bruntál, Městské pečovatelské služby Bruntál a Klubu seniorů v letech 2006 – 2010.

V souladu s cílem diplomové práce je stanovena **hypotéza**, která zní: „Z rozpočtu města Bruntál směřují finanční prostředky převážně k neziskovým organizacím poskytující sociální služby a služby s nimi související“.

K vypracování diplomové práce, dosažení cíle a potvrzení hypotézy byly použity **kvalitativní i kvantitativní metody**. Konkrétně se jedná o statisticko-matematické metody, metody popisu teoretických východisek, metody analýzy a časové komparace a syntézy, pomocí níž dochází k vytvoření uceleného pohledu na systém sociálních služeb ve městě Bruntál.

Diplomová práce je rozčleněna do pěti kapitol, včetně úvodu i závěru. **První kapitola** se věnuje uvedení diplomové práce. **Druhá kapitola** nazvaná Role obcí při zabezpečování sociálních služeb tvoří teoretickou část práce, která se zaměřuje na teoretické, legislativní a ekonomické vymezení systému sociálních služeb v podmínkách České republiky, konkrétně obcí. Charakterizuje sociální služby jako veřejný statek zajišťovaný jak veřejnými tak soukromými subjekty a způsoby jejich finančního zabezpečení. Zároveň stručně popisuje metody analýzy sociálních služeb a s přijetím zákona o sociálních službách také plány rozvoje měst a obcí a metodu komunitního plánování. **Třetí kapitola** Analýza financování sociálních služeb z rozpočtu města Bruntál obsahuje základní informace o městě Bruntál, o poskytovatelích sociálních služeb zřízených městem Bruntál i ostatních typů poskytovatelů a neziskových organizací poskytující sociální služby, působících převážně na území města. Součástí třetí kapitoly je rovněž analýza rozpočtu města Bruntál, z něj jdoucích příspěvků na sociální služby a analýza rozpočtů Pečovatelské služby Města Bruntál a Klubu seniorů jako organizací zřízených městem za sledované období. **Čtvrtá kapitola** Zhodnocení výsledků analýzy, návrhy a doporučení obsahově naplňuje význam svého názvu, přičemž shrnuje poznatky předchozích kapitol, ze kterých vychází pro formulaci návrhů a doporučení. **Poslední kapitolou** je Závěr, jenž shrnuje celý obsah diplomové práce, zhodnocuje cíl a ověřuje hypotézu.

S ohledem na tematické zaměření diplomové práce byly čerpány **zdroje informací** z odborné knižní literatury a platných legislativních předpisů vztahující se k řešené problematice, dále informace z webových stránek instituce Českého statistického úřadu, města Bruntál, Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky a dalších. Neméně podstatným zdrojem byly interní materiály Pečovatelské služby Města Bruntál, Klubu seniorů Bruntál a Městského úřadu města Bruntál.

2 ROLE OBCÍ PŘI ZABEZPEČOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Územní samospráva v České republice již od svého vzniku zastávala roli zabezpečovatele různých druhů služeb pro své občany. K důležitým oblastem patří zabezpečování sociálních služeb. V průběhu historického vývoje spektrum sociálních služeb měnilo svou strukturu, úroveň poskytování i objem zabezpečovaných statků. Významné změny byly doznány po roce 1989, kdy role státu jako dominantního konceptora zeslábla. Vytvořil se větší prostor pro působení různých nestátních subjektů, které ze svého postavení mají možnost zabezpečovat sociální služby pohotověji, účinněji, efektivněji a osobněji. Jde o existenci soukromých aktivit, zájmových uskupení a spolků, v neposlední řadě také činnost obcí. (Krebs a kol., 2010). Této problematice se podrobněji věnuje následující kapitola, která rovněž vymezuje systém sociálních služeb.

2.1 Charakteristika systému sociálních služeb

Sociální služby se řadí spolu s poradenstvím, prevencí sociálně patologických jevů, sociálně právní ochranou a dávkami sociální pomoci mezi základní nástroje sociální pomoci, jež je součástí tří pilířového systému sociálního zabezpečení v ČR viz Obr. 2.1 a počítá se mezi poměrně mladé nástroje (Průša, 2007).

Obr. 2.1 Pilíře sociálního zabezpečení

Pramen: KREBS, V. Sociální politika. (2010, s. 177), vlastní úprava.

Sociální služba obecně patří k nástrojům sociální politiky v České republice. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách §3 definuje sociální službu jako „činnost nebo

soubor činností podle tohoto zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění¹ nebo prevence sociálního vyloučení“².

Pojem sociální služby je v odborné literatuře používán ve dvou úrovních:

- jako forma sociální pomoci poskytované konáním státní, obecní nebo nestátní instituce ve prospěch jiné osoby;
- jako sociální práce ve prospěch lidí v sociální nouzi (Průša, 2007, s. 19).

Kozlová (2005) ve své publikaci vychází z Průši a definuje sociální služby jako mimořádně významnou část aktivit státu, samosprávy a nestátních subjektů, která řeší problémy jednotlivců, rodin a skupin občanů, a tím pozitivně ovlivňuje sociální klima celé společnosti (Kozlová, 2005, s. 17).

Jak uvádí MPSV ČR, „prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poskytnutí informace, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie, pomoc při prosazování práv a zájmů“.

V souvislosti s reformou veřejné správy roku 2000 a novým modelem sociálních služeb v roce 2006, lze obecně vymezit následující **cíle sociálních služeb**:

- rozvíjení podmínek pro život v přirozeném prostředí uživatele;
- podpora a uznání důstojnosti uživatele, jeho nezávislosti a ekonomické a společenské participace;
- ochrana před zneužíváním uživatelů citového, fyzického i sexuálního charakteru a nedbalostí ze strany společnosti i institucí;
- ochrana uživatelů proti nízké úrovni sociálních služeb (Průša, 2007, s. 25, 26).

System sociálních služeb nabývá širokého interdisciplinárního charakteru. Včetně primárního sociálního systému zabírá právo občanské, trestní a mezinárodní (Krebs, 2010).

Sociální služby upravuje **základní legislativa**:

- zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu ve znění pozdějších předpisů;

---

¹ Sociální začlenění zahrnuje metody a postupy, které umožní osobám sociálně vyloučeným či ohroženým znovu se zapojit do běžného života se všemi jeho aspekty.

² Sociálním vyloučením se rozumí stav, kdy se v důsledku nepříznivé sociální situace daná osoba nedokáže začlenit do běžného života společnosti, viz informace dostupné ze zákona o sociálních službách.

- zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů;
- vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách;
- Bílá kniha v sociálních službách³.

Sociální služby tvoří systém tří skupin. Tuto novou **kategorizaci sociálních služeb** přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který byl do určité míry převzat z německé právní úpravy (Matoušek, 2007, s. 43). Sociální služby lze tedy rozdělit do tří základních skupin:

- sociální poradenství;
- sociální péče;
- služby sociální prevence.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách §37 **sociální poradenství** dělí na:

- základní sociální poradenství;
- odborné sociální poradenství.

V §37 jsou definovány oba typy poradenství: *„Základní sociální poradenství poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé sociálních služeb jsou vždy povinni tuto činnost zajistit. Odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností. Součástí odborného poradenství je i půjčování kompenzačních pomůcek. Služba obsahuje tyto základní činnosti: zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí“.*

---

³ Přijetí Bílé knihy v sociálních službách znamenal významný posun k nové právní úpravě oblasti sociálních služeb. Na základě hlavních vývojových trendů v evropských zemích obsahuje charakteristiky a principy poskytování sociálních služeb. Mezi nejdůležitější řadí nezávislost a autonomie pro uživatele služeb, začlenění a integrace uživatelů, respektování potřeb jednotlivce, záruku kvality ochrany uživatelů, rovnost bez diskriminace a dodržování standardů. Součástí je akční program, jak by měl systém sociálních služeb fungovat, viz informace dostupné z konzultačního dokumentu Bílá kniha v sociálních službách.

Sociální poradenství lze chápat jako výměnu informací mezi poradcem a příjemcem. Odtud vyplývá, že informaci nelze pojímat pouze jako zprávu, ale i jako radu či poučení, proces učení se a metodu redukování emocionálního napětí. Základním cílem sociálního poradenství je poskytnout osobám v nepříznivé sociální situaci informace k řešení takového stavu a jejich sociálního postavení, do něhož se dostávají ony samy, popř. ostatní členové rodiny. Součástí je jak oblast prevence, tak i nápravy. Zároveň se prolíná do všech sociálních služeb v různé personální i kapacitní úrovni a kvalitě poskytování (Krebs, 2010).

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách §38 definuje sociální péči takto: „*Služby sociální péče napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení*“. Zároveň uvádí výčet celé řady poskytovaných služeb sociální péče:

- osobní asistenci,
- pečovatelskou službu,
- tísňovou péči,
- průvodcovské a předčitatelské služby,
- podporu samostatného bydlení,
- odlehčovací služby,
- centra denních služeb,
- denní stacionáře,
- týdenní stacionáře,
- domovy pro seniory,
- domovy pro osoby se zdravotním postižením,
- domovy se zvláštním režimem,
- chráněné bydlení,
- sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče.

„*Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů*“. Takto definuje služby sociální prevenci

zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách §53. Počátky sociální prevence se datují k roku 1993, kdy vláda přijala první program sociální prevence zabývající se otázkami prevence kriminality. Sociální prevence ovlivňuje proces socializace a sociální integraci. Aktivity této služby konkrétně vedou k ochraně obyvatelstva před vznikem a šířením sociálně patologických jevů, jakými jsou kriminalita, toxikomanie, rasismus, xenofobie a násilí. Cílovou skupinou se jeví především mládež (Krebs, 2010). Podle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách sociální prevence poskytuje tyto formy pomoci:

- raná péče,
- telefonická krizová pomoc,
- tlumočnické služby,
- azylové domy,
- domy na půl cesty,
- kontaktní centra,
- krizová pomoc,
- nízkoprahová denní centra,
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- noclehárny,
- služby následné péče,
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi,
- sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením,
- sociálně terapeutické dílny,
- terapeutické komunity,
- terénní programy,
- sociální rehabilitace.

Kromě dělení sociálních služeb do tří výše definovaných skupin, lze sociální služby podrobněji dělit podle různých kritérií, přičemž jedno z možných dělení popisuje ve své publikaci Tomeš (2010, s. 342 – 343). Sociální služby charakterizuje podle:

- 1) typu naléhavosti,
- 2) charakteru sociální práce a klientely,
- 3) druhu uspokojované sociální potřeby;
- 4) povahy základní činnosti.

Kritérium naléhavosti zahrnuje čtyři typy služeb. Informační služby, které poskytují občanům odborné informace k efektivnímu řešení jejich sociálních potřeb pomocí vlastních sil. Intervenující služby okamžitě reagují na vyvstalé potřeby a svým charakterem se blíží první pomoci z oblasti zdravotnictví. Hlavním posláním podporujících služeb je zkvalitnit život v přirozeném prostředí znevýhodněného občana. Pečovatelské služby usnadňují občanům život s omezeními. Sociální služby dle charakteru sociální práce a klientely rozlišuje případovou práci s individuálním klientem, práci se skupinou, práci s dětmi a rodinou a komunitní práce. Kritérium třídící sociální služby podle druhu uspokojované sociální služby zahrnuje služby ochranné, kam se řadí služby zastupující klienta či skupinu před státní správou a společností. Poradenské služby poskytují informační základnu pro orientaci v systému sociálních služeb. Krizové služby doslova zachraňují klienta v případě mimořádných událostí vyvolávající stav nebezpečí, ohrožení existence a život občana. Pobytové služby poskytují osobám ubytování a s ním spojené služby v zařízeních, které poskytují sociální služby. Ambulantní služby využívají osoby rovněž v zařízeních poskytující sociální služby ovšem bez ubytování. Osoby docházejí samostatně či v doprovodu jiné osoby. Služby, které se poskytují osobám v jejich přirozeném sociálním prostředí, jsou terénní služby. Toto kritérium zahrnuje ještě asistenční služby. Poslední jmenované čtyři typy služeb lze přiřadit zároveň do kritéria povahy základních činností. Mimo tyto služby zde patří sociálně-právní ochrana, která poskytuje ochranu základních sociálních práv jedince. Sociální poradenství uspokojuje potřebu po informacích a sociální služba pomoc a podpora v krizi reaguje téměř okamžitě na vznik potřeby (Tomeš, 2010).

2.1.1 Poskytovatelé sociálních služeb

Důležitým mezníkem v počtu i typech poskytovatelů nejen v oblasti sociálních služeb byla 90. léta 20. století, kdy se začaly v české společnosti objevovat **prvky pluralismu**. „*Pluralismus znamená nejen pluralitu politických struktur a institucí, ale i pluralitu řady apolitických, účelově zaměřených organizací, které se ve společnosti vymezují s cílem plnit rozmanité role v řadě oblastí společenského života – sociální sféru nevyjímaje.*“ (Krebs, 2010, s. 482) Konkrétně se utvořil větší prostor pro vznik a uplatnění různých soukromých aktivit a tím se oslabila role státu jako vykonavatele-pečovatele. Ovšem stále se stát nachází v nezastupitelné pozici konceptora norem a pravidel sociálně politických opatření, bezprostředního realizátora a vymahatele dodržování sociálních zákonů (Krebs, 2010).

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách §78 vymezuje oprávnění poskytovat sociální služby takto: „*Sociální služby lze poskytovat na základě oprávnění, jež vznikne*

na základě rozhodnutí o registraci. O registraci rozhoduje krajský úřad příslušný podle místa trvalého nebo hlášeného pobytu fyzické osoby nebo sídla právnické osoby, popřípadě podle umístění organizační složky zahraniční právnické osoby na území České republiky; v případě, že zřizovatelem poskytovatele sociálních služeb je ministerstvo, rozhoduje o registraci toto ministerstvo“. K registraci je nutno poskytnout řadu podkladů a splnit podmínky definované zmiňovaným zákonem.

Sociální služby mohou být zabezpečovány poskytovateli sociálních služeb a neziskovými organizacemi. V prvním případě je poskytovatelem právnická nebo fyzická osoba, která získala oprávnění k provozování činnosti sociální služby na základě zákona č.108/2006 Sb., o sociálních službách, s účinností od 1. 1. 2007 a je vedena v Registru poskytovatelů sociálních služeb vedeném krajským úřadem v elektronické i listinné podobě. Poskytovatelé sociálních služeb i zařízení poskytující návazné služby mohou být zřizovány různými zřizovateli, viz Obr. 2.2.

Obr. 2.2 Zřizovatelé sociálních služeb

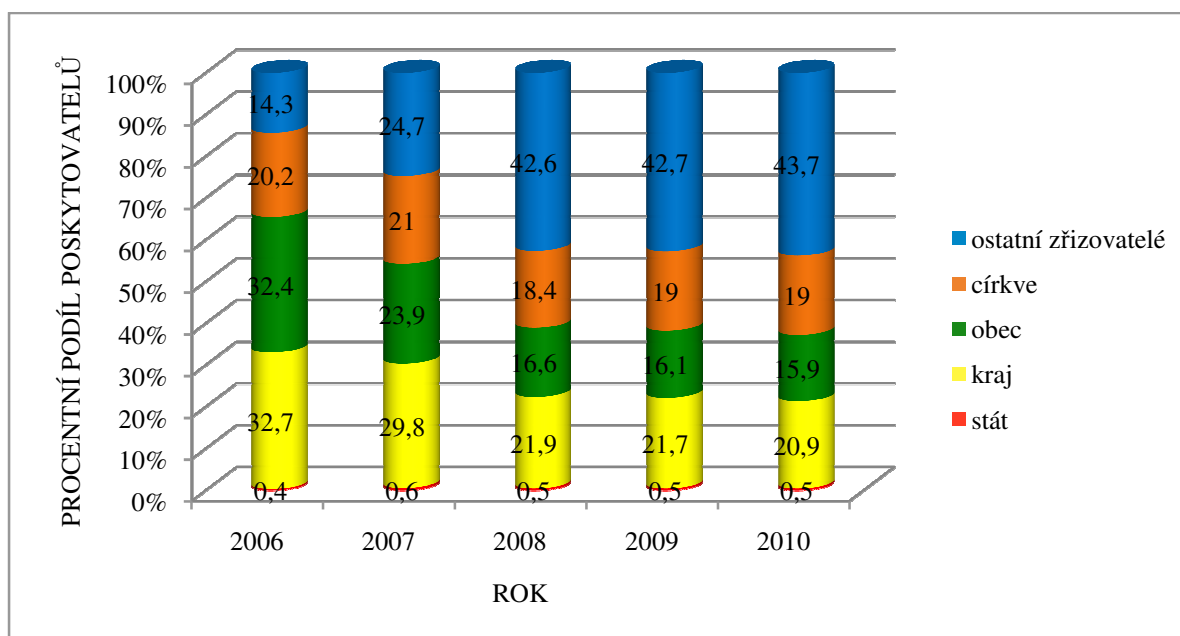
Pramen: <http://www.mpsv.cz/cs/9#sspd> , vlastní zpracování.

Sociálním službám se v organizační struktuře MPSV ČR věnuje jeden odbor - Odbor sociálních služeb a sociální práce, který se dělí na dvě oddělení – oddělení koncepce strategie a financování sociálních služeb a oddělení koncepce sociálních služeb a sociální práce. MPSV ČR koncipuje Sociální politiku České republiky a zřizuje pět specializovaných ústavů sociální péče, viz informace dostupné z <http://www.mpsv.cz/>. Významné postavení má územní samospráva zejména obce, o nichž se podrobněji zmiňuje podkapitola 2. 2.

Stále rostoucí zřizovatelskou roli sociálních služeb mají fyzické a právnické osoby soukromého práva. Zřizované soukromé subjekty lze rozdělit na programy sociálního a podnikatelského charakteru. Hlavním posláním programů sociálního charakteru je motivace a rozvoj potenciálu, které zaměstnavatelé rozvíjí pro své zaměstnance. Programy podnikatelského charakteru jsou poskytovány občanům v sociální nouzi. Při poskytování sociálních služeb lze dosahovat zisku, který vytváří v této oblasti daný přínos. Avšak občanská sdružení, zájmové a církevní organizace, nadace a nadační fondy nerealizují sociální služby na principu dosažení zisku, ale svou činnost zpřístupňují i těm občanům, kteří nemají dostatek finančních prostředků na zajištění určitého druhu služby a nachází se tak v obtížné životní situaci. Význam působení nestátních subjektů v této oblasti spočívá v:

- zvýšení povědomí občanů a posílení občanské odpovědnosti a solidárnosti při hledání východiska ze svízelné situace jiných občanů;
- prohloubení společenské odpovědnosti za věci veřejné;
- zefektivnění sociálních služeb tím, že nezatěžují ve velké míře veřejné rozpočty a ze společenského hlediska jsou blíže dostupné občanům, čímž došlo ke zvýšení adresnosti (Průša, 2007, s. 21).

Obr. 2.3 Podíl zřizovatelů sociálních služeb (v %)

Pramen: Základní ukazatele z oblasti práce a sociálního zabezpečení ve vývojových řadách a grafech 2006-2010, vlastní zpracování.

Obr. 2.3 ukazuje vývoj druhů zřizovatelů sociálních služeb v České republice za sledované období v letech 2006 – 2010. Pro účely srovnání je sledováno pět typů

zřizovatelů – stát, kraj, obec, církev a ostatní zřizovatelé. Nejmenší měrou se touto funkcí podílí stát v průměru 0,5 %, což tvoří přibližně 15 zařízení. Úloha kraje a obce se od roku 2007 výrazně snížila z důvodu přijetí nového zákona o sociálních službách. Církev a náboženské společnosti zřizují v průměru 20 % zařízení sociálních služeb. Majoritními zřizovateli se stali od roku 2008 ostatní zřizovatelé čili nestátní neziskové organizace a dominance přetrvává. O tuto roli stát přišel se zánikem okresních úřadů, nicméně stále podporuje územní samosprávy formou analýzy sociálních potřeb občanů, napomáhá vzniku a územní dostupnosti zařízení různých typů sociálních služeb. Výchozí tabulka s daty včetně vypočítaného procentuálního zastoupení jednotlivých zřizovatelů celé sítě poskytovatelů sociálních služeb je obsažena v příloze 1. Informace o počtu zřizovatelů sociálních služeb jsou čerpány z registru vedeného MPSV ČR.

2.1.2 Financování sociálních služeb

Financování se jeví jako limitující prvek rozvoje sociálních služeb. Toto pravidlo pozbývá své platnosti až účinností zákona o sociálních službách od roku 2007, kdy se začal uplatňovat systém **více zdrojového financování** (Průša, 2007). Způsob financování organizace je závislý na několika faktorech, přičemž nejvýznamnějšími jsou právní forma organizace a typ poskytované služby. Zdroje financování ilustruje Obr. 2.4.

Obr. 2.4 Zdroje financování sociálních služeb

Pramen: Průša, s. 46; Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb v oblasti podpory poskytování sociálních služeb, vlastní úprava.

Obecně lze říci, že stát a územně samosprávné celky finančně pokrývají takové sociální služby, které nejsou schopny z různých důvodů zajistit nestátní neziskové organizace a soukromý sektor. Prvotním zdrojem finančních prostředků je rozpočet zřizovatele. Výše a struktura těchto prostředků, které zřizovatel získá vlastní činností, do jisté míry závisí na právní formě daného zařízení. Významným zdrojem jsou dotace z veřejných rozpočtů, jejich podrobnější mechanismus fungování popisuje podkapitola 2.2. Ostatní zdroje tvoří např. sponzorské dary a sbírky.

Uživatel se podílí na úhradě nákladů využívaných sociálních služeb v mezích definovaných zákonem a tvoří tak zdroj příjmů od uživatelů. Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách se sociální služby poskytují bez úhrady⁴ nákladů nebo za částečnou nebo plnou úhradu nákladů. Při nedostatečném disponibilním důchodu uživatele se nevyklučuje finanční spoluúčast rodiny. Existují dva typy úhrad. V případě **úhrady za ubytování a stravu** musí uživateli zůstat k dispozici určitá hranice příjmu. Při poskytování pobytových služeb v týdenních stacionářích, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem, chráněném bydlení, zdravotnických zařízeních ústavní péče a centrech sociálně rehabilitačních služeb musí po úhradě za ubytování a stravu osobě zůstat alespoň 15 % jejího příjmu, viz informace dostupné ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Maximální výši úhrad stanovuje vyhláška č. 505/2006 Sb., která provádí i další vybraná ustanovení zákona o sociálních službách.

V případě poskytování sociálních služeb v azylových domech, domech na půl cesty a v terapeutických dílnách platí uživatelé úhradu za ubytování a stravu. Maximální výše částek činí:

- 140 Kč za poskytnutí celodenní stravy;
- 70 Kč zajištění oběda;
- 90 Kč za poskytnuté ubytování na jeden den včetně provozních nákladů.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, §73 rovněž dále stanovuje podmínky **úhrady za péči** a to následovně. Úhrada za péči se stanoví při poskytování:

- pobytových služeb, s výjimkou týdenních stacionářů, ve výši přiznaného příspěvku;

---

⁴ **Bez úhrady** jsou poskytovány dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách §72 následující sociální služby: sociální poradenství, raná péče, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, krizová pomoc, služby následné péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, terénní programy, sociální rehabilitace, sociální služby v kontaktních centrech a nízko prahových zařízeních pro děti a mládež a služby sociálně terapeutických dílen.

- pobytových služeb v týdenních stacionářích v maximální výši 75 % přiznaného příspěvku.

Pomocí vyhlášky 505/2006 Sb., je řešena úhrada za základní činnosti sociálních služeb zahrnující osobní asistenci, pečovatelskou službu, tísňovou péči, průvodcovské a předčitatelské služby, podporu samostatného bydlení, odlehčovací služby, služby v centrech denních služeb a služby v denních stacionářích. Uživatelé platí:

- 85 Kč za jednu hodinu času nutného k zajištění definovaných úkolů;
- 160 Kč za poskytnuté ubytování na jeden den včetně provozních nákladů;
- 140 Kč za poskytnutí celodenní stravy;
- 70 Kč za zajištění oběda.

Úhrada za fakultativní činnosti může být stanovena v plné výši nákladů na tyto služby. Zvláštní podmínky jsou stanoveny pro nezaopatřené děti. Volná pravomoc stanovení úhrady se používá v noclehárnách a v nízko prahových centrech, kde uživatelé hradí částku stanovenou poskytovatelem (Průša, 2007).

2.1.3 Příspěvek na péči

Posledním zdrojem financování v logice Obr. 2.4 je příspěvek na péči, jež je reakcí na platnost zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a důsledkem změn v oblasti financování sociálních služeb. Koncepce této nově zavedené dávky vychází z těchto východisek:

- představuje náhradu za dosavadní dávky,
- příspěvek kryje pouze část nákladů na potřebnou péči nikoliv celé výlohy,
- přesnější alokace prostředků osobě, která pomoc potřebuje;
- možnost rozhodnutí samotné závislé osoby (zástupce) o způsobu použití prostředků této individuální dávky (Krebs, 2010, s. 297).

Příspěvek na péči se poskytuje osobě závislé na pomoci druhé osoby, a to z důvodu nepříznivého zdravotního stavu. Oblast pomoci zahrnuje péči o vlastní osobu a soběstačnost, např. úkony a dohled v oblasti obstarání a přijímání stravy, osobní hygieny, schopnosti pohybu, dále komunikace, schopnosti nakládat s penězi či orientace v čase, prostoru a vůči jiným osobám (Krebs, 2010).

Tab. 2.1 Výše příspěvku na péči (v Kč/měsíc)

stupeň závislosti I. – IV.	výše příspěvku (Kč)	
	osoby mladší 18 let	osoby starší 18 let
stupeň I. lehká závislost	3 000	800
stupeň II. středně těžká závislost	6 000	4 000
stupeň III. těžká závislost	9 000	8 000
stupeň IV. úplná závislost	12 000	12 000

Pramen: zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách §11, vlastní úprava.

Výše příspěvku závisí na věku závislé osoby a stupni závislosti. Změnu doznal příspěvek v prvním stupni závislosti u dospělých osob roku 2011, kdy došlo k výraznému snížení a v druhém stupni závislosti u osob mladších 18 let, kdy došlo roku 2012 ke zvýšení příspěvku, viz Tab. 2.1. Tuto pravomoc má vláda, každý rok k 1. lednu zvyšuje příspěvek dle indexu spotřebitelských cen. Stupně závislosti se posuzují individuálně u každé závislé osoby, a to dle počtu úkonů každodenní pomoci nebo dohledu dané zákonem. Příspěvek je nově od roku 2012 vyplácen Úřadem práce ČR v pravidelných měsíčních intervalech příslušnému příjemci. Ostatní podmínky upravuje zákon o sociálních službách, viz informace dostupné z <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/>. Dříve tak činily obce s rozšířenou působností, kterým příslušela pravomoc tohoto rozhodnutí.

Výši poskytovaných prostředků příspěvku na péči a počty přiznaných dávek ve sledovaném období ilustruje Tab. 2.2. Veškeré údaje jsou zaokrouhleny na celá čísla. Z tabulky je patrné, že průměrný počet vyplacených dávek má rostoucí tendenci a s tím v přímé úměře i výdaje na tuto dávku. Výrazný rozdíl ve výdajích i počtu vyplacených dávek roku 2007 je zapříčiněn náběhem systému přiznávání příspěvku na péči. V roce 2006 nelze určit výši dávky, protože tento příspěvek byl vyplácen v rámci dávek státní sociální podpory, a to dávkou zvýšení důchodu pro bezmocnost.

Tab. 2.2 Vývoj příspěvku na péči v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč/rok)

Rok	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek	Výdaje na příspěvek na péči (v tis. Kč)
2006	-	-
2007	259 674	14 607 633
2008	308 454	18 252 620
2009	308 165	18 696 865
2010	310 006	19 599 245

Pramen: Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, vlastní zpracování.

V rámci sociální reformy 2012 došlo k zavedení nového institutu – Asistent sociální péče. Význam a přínos je spatřován v takových případech, kdy zdravotně znevýhodněná osoba nemá možnost využít služeb registrovaného poskytovatele sociálních služeb z důvodu místně příslušného či si vlastními silami zajistit individuální péči. Podmínkou pro výkon je splnění zdravotní způsobilosti a plnoletosti. Asistent sociální péče je vždy osobou jinou, než blízkou. S osobou, jíž poskytuje pomoc, je povinen uzavřít písemně formální smlouvu o poskytování pomoci, viz informace dostupné z <http://socialnireforma.mpsv.cz/>.

2.2 Obec v roli zabezpečovatele sociálních služeb

Se snižováním úlohy státu v sociální politice, reformou územní samosprávy roku 2000 a vstupem České republiky do Evropské unie 2003, roste význam ÚSC především obcí. Každý stupeň územní samosprávy (kraje, obce) je charakterizován:

- tzv. rysem území, který lze chápat jako geograficky ohraničený územní celek;
- tzv. rysem občan, který tvoří společenství občanů, lokalizuje firmy a tím ovlivňuje ekonomické aktivity a jejich financování;
- tzv. funkcí vlastní kompetence a působnost, která umožňuje provádět samosprávu veřejných záležitostí (Peková, 2011, s. 20).

Výkon a působnost orgánů obecní i krajské správy upravují základní organizační principy veřejné správy a principy Evropské charty územní samosprávy.⁵

Důvodem objasnění těchto souvislostí je skutečnost, že **samostatná a přenesená působnost** umožňuje realizovat mimo politické a územně-technické funkce, tyto důležité funkce – ekonomickou a sociální. Tím, že územní samospráva vytváří podmínky pro sociálně-ekonomický rozvoj území a zabezpečuje veřejné statky a služby související mimo jiné se sociální oblastí, naplňuje funkci ekonomickou. Funkce sociální rozvíjí nezbytné kulturní a sociální kontakty. Územní samospráva usiluje o sociální soudržnost a o ochranu chudých obyvatel prostřednictvím zabezpečení sociální péče a sociálních služeb (Peková, 2011).

---

⁵ Jedná se o princip centralizace a decentralizace, koncentrace a dekoncentrace, delegace, subsidiarity a proporcionality (Horzinková, Novotný, 2008).

2.2.1 Pravomoci a povinnosti obcí v oblasti sociálních služeb

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích §1 definuje obec: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce*“. Dle §2 „*Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem*“.

Podstatným prvkem pro vyjasnění role obcí při zabezpečování sociálních služeb je vymezení, výše v textu zmíněné, samostatné a přenesené působnosti. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích §7 uvádí, že obec spravuje své záležitosti samostatně (**samostatná působnost**), přičemž státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem.

V samostatné působnosti dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích má obec tyto pravomoci:

- pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče na svém územním obvodu;
- pokud je obec členem svazku obcí, jedním z předmětů tohoto sdružení je zabezpečení úkolů v oblasti sociální;
- všechny kategorie obcí mohou pro uspokojení potřeb sociálních služeb zřizovat a zakládat neziskové organizace, viz Obr. 2.2, popř. využít soukromých ziskových firem a soukromých neziskových organizací;
- zastupitelstvu obce je vyhrazeno právo bezúplatného převodu movitých věcí a peněz místním právníkům a fyzickým osobám na sociální oblast ve výši nad 20 000,- Kč;
- statutární město může udělit statut svým městským částem či obvodům, na jehož základě lze provádět úkony v oblasti sociální péče - zakládat, zřizovat, rušit právnické osoby a organizační složky a rovněž poskytovat bezúplatný převod movitých věcí a peněz tuzemským právníkům a fyzickým osobám na sociální oblast ve výši nad 20 000,- Kč.

Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou **přenesenou působnost**. Důležitým tvrzením je definice dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích §8 „*Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o samostatnou působnost či o přenesenou působnost, platí, že jde vždy o činnosti patřící do samostatné působnosti obcí*“. Rozsah přenesené působnosti vykonávají obce s pověřeným obecním úřadem, obce s rozšířenou působností, matriční a stavební úřady v rámci vlastní obce,

správním obvodu obce, tj. spádovém území obce, příp. pro obce spadající do územního obvodu jiné obce (Peková, 2011). Pro tento svěřený výkon státní správy obecně platí, že větší rozsah zajišťuje pověřený obecní úřad a obecní úřad s rozšířenou působností (např. v sociální oblasti se jedná o výplatu dávek státní sociální podpory).

Rovněž zákon č. 106/2008 Sb., o sociálních službách §94 definuje povinnosti obce v oblasti zabezpečování sociálních služeb:

- mapuje potřeby sociálních služeb obyvatelstva na svém území;
- zabezpečuje dostupnost a informovanost o poskytování sociálních služeb na území obce;
- formou kooperace může zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb⁶;
- spolupracuje se zainteresovanými osobami při zprostředkování sociální služby formou pomoci či kontaktu mezi poskytovatelem a osobou nacházející se v nepříjemné sociální situaci.

Dle zákona č. 106/2008 Sb., o sociálních službách §92 osoba nevyužívající sociální služby a nacházející se v takové situaci, jež ohrožuje život nebo zdraví dané osoby, má nárok na zajištění pomoci obecním úřadem s rozšířenou působností v nezbytném rozsahu. Obecní úřad s rozšířenou působností rovněž zajišťuje nezbytnou pomoc a sociální poradenství pro osoby ohrožené sociálním vyloučením z důvodů definované §92, a to předchozí ústavní nebo ochranné výchovy, výkonu trestu, ohrožení trestnou činností jiné osoby a životem osoby, který není v souladu se životem společnosti. Spolupracuje s orgány veřejné moci, jako Vězeňskou službou České republiky, Probační a mediační službou České republiky a dalšími správními úřady a ÚSC. Dále dle §92 rozhoduje o nutnosti poskytování služby sociální péče osobě umístěné ve zdravotnickém zařízení na základě oznámení zdravotnického zařízení podle zvláštního právního předpisu.

2.2.2 Poskytování sociálních služeb jako veřejného statku

Svým charakterem lze sociální služby z pohledu veřejné správy zařadit do oblasti **tzv. veřejných statků**, jež na svém území zabezpečují obce⁷. Důvodem vzniku a poskytování

---

⁶ Zákon č. 106/2008 Sb., o sociálních službách §3 „Plánem rozvoje sociálních služeb se rozumí výsledek procesu aktivního zjišťování potřeb osob ve stanoveném území a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů, jehož obsahem je popis způsobu zpracování plánu, popis a analýza existujících zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb, povinnosti zúčastněných subjektů, způsob sledování a vyhodnocování plnění plánu a způsob, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb“.

veřejných statků je tržní selhání, tzn. nemožnost, neschopnost či neochota poskytovat tento typ statků soukromým sektorem v požadované kvalitě i množství. Existují další projevy tržního selhání, a to:

- informační asymetrie, kdy se poskytovatelé sociálních služeb mohou dostat do pozice informační převahy nad svými klienty;
- převážná část sociálních služeb vyžaduje vysokou odbornou úroveň;
- cílená alokace pro ty osoby, jež skutečnou pomoc potřebují;
- soulad objemu a struktury sociálních služeb se skutečnou potřebou (Peková, 2011, s. 155).

Obecně neexistuje jednotný přístup k sociálním službám. Pohledy jsou velmi heterogenní. Z hlediska ekonomické teorie patří do kategorie veřejných smíšených statků a soukromých statků. Příloha 2 nabízí klasifikaci veřejných statků dle Bénarda. Poté lze přiřadit individuální typy sociálních služeb pod jednotlivé typy statků. Kategorii smíšených statků (např. domov pro seniory) provází efekt přetížení, který vzniká převýšením poptávky nad nabídkou, a tím dochází ke změně kvality statku. Řešení nabízí konstrukce uživatelského poplatku na neziskovém principu – tyto služby poté mají charakter poplatkových služeb. Soukromé veřejné statky (např. tlumočnické služby) jsou poskytovány na ziskovém principu a procházejí trhem. Institucionální hledisko člení veřejné statky na tržní statky, které zajišťují osoby soukromého práva, dále na netržní statky a polotržní statky (např. služby domácí péče). Dle kritéria povahy jsou řazeny sociální služby ke službám kolektivní i individuální potřeby.⁸

Obec tudíž zabezpečuje sociální služby jako veřejné statky prostřednictvím veřejnoprávních neziskových organizací zejména organizačních složek a příspěvkových organizací viz Obr. 2.2, přičemž platí za zřizovatele s největším počtem neziskových organizací ve veřejném sektoru. Legislativně je tato problematika ošetřena zákony:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecné zřízení) ve znění pozdějších předpisů;
- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (tzv. velká rozpočtová pravidla);
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (tzv. malá rozpočtová pravidla).

---

⁷ Veřejné statky a služby charakterizuje nevyloučitelnost a nerivalita z jejich spotřeby. Zcela neprocházejí trhem, jsou zabezpečovány ve veřejném zájmu a veřejným sektorem na místní, regionální i národní úrovni a spotřeba je kolektivní (Peková, 2011).

⁸ Zásadní rozdíl mezi službou uspokojující kolektivní potřeby a individuální potřeby je spatřován ve způsobu financování. První typ služeb je hrazen z veřejných zdrojů, zatímco druhý typ je hrazen ze soukromých zdrojů.

Organizační složku obce zřizuje v samostatné působnosti zastupitelstvo obce usnesením na základě zřizovací listiny jako zařízení bez právní subjektivity. Organizační složka není účetní jednotkou a hospodaří jménem svého zřizovatele. Tato forma neziskové organizace zabezpečuje takové sociální služby, které jsou považovány za čistě veřejné statky, jsou poskytovány bez úplaty, nebo za symbolickou úhradu. Volí se v případech, kdy typ a forma sociální služby:

- nevyžaduje velký počet zaměstnanců;
- není náročná na složité a rozsáhlé strojní či technické vybavení;
- vnitřní organizační struktura není složitě členěná;
- nevstupuje do složitých právních a ekonomických vztahů (Peková, 2011).

Pracovníci organizační složky jsou zaměstnanci zřizovatele, kteří zároveň určí vedoucího pracovníka a vymezí jeho práva a povinnosti, v obou případech platí, pokud zákon nestanoví jinak. Jako příklad organizační složky v roli poskytovatele sociální služby lze uvést pečovatelskou službu obce (Peková, 2011).

Příspěvkovou organizaci zřizuje v samosprávné působnosti zastupitelstvo obce zřizovací listinou zapsanou na návrh zřizovatele do obchodního rejstříku. Důležitým znakem příspěvkové organizace je právní subjektivita. Zpravidla se zřizují pro zabezpečení takových sociálních služeb, které svým charakterem spadají do kategorie smíšených veřejných statků a uživatelé se tak finančně spolupodílí tzv. modifikovanou cenou – uživatelským poplatkem. Zřizovatel provádí pravidelně kontrolu hospodaření. Příspěvkovou organizací obce může být např. ústav sociální péči či centrum sociálních služeb (Peková, 2011).

Další formou organizace zabezpečující sociální služby na území obce může být **obecně prospěšná společnost**. Obecně prospěšná společnost je právnická osoba založená zakládací smlouvou či zakládací listinou dle zákona č. 231/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 248/1995 o obecně prospěšných společnostech, a vzniká zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností, který je vedený rejstříkovým soudem fungujícím při krajských soudech. Zákon dále uvádí, že vedle hlavní činnosti může provozovat činnost doplňkovou, ze které musí být eventuální zisk použit na poskytování veřejně prospěšných služeb. Informační server pro NNO informuje o zrušení stávající právní úpravy, která se předpokládá s přijetím nového občanského zákoníku roku 2013, kdy již nebudou vznikat nové organizace se statutem obecně prospěšné společnosti, nýbrž je diskutováno o veřejně prospěšných společnostech, spolcích neboli tzv. nadačním ústavu a dalších formách.

Na základě spolupráce obcí s kraji jako hlavními koordinátory střednědobého plánu a sociálních služeb působí na území obcí poskytovatelé sociálních služeb zřízení a založení příslušným krajským úřadem.

Ze zákona č. 129/2000 Sb., o krajích §1 vyplývá: „*Kraj je veřejnoprávní korporací; pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.*“ V samostatné působnosti dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích zabezpečuje kraj tyto úkoly:

- vytváří podmínky pro rozvoj sociální péče;
- zastupitelstvo a rada kraje poskytuje dotace z vlastních prostředků organizacím, právnickým a fyzickým osobám, které působí na území kraje v oblasti sociálních služeb;
- zřizuje a zakládá příspěvkové organizace a organizační složky kraje v oblasti sociálních služeb;
- zřizuje a spravuje ústavy sociální péče s diagnostickou službou a zařízení sociální péče;
- rozhoduje o podmínkách přijetí, přemístění a ukončení pobytu v zařízeních, které spravuje, a dále o výši úhrady ve formě uživatelského poplatku za poskytované služby;
- mohou využít různé formy spolupráce s jinými kraji či obcemi na území kraje.

Ze zákona č. 106/2008 Sb., o sociálních službách §95 plynou kraji tyto skutečnosti:

- kraj vytváří střednědobý plán rozvoje sociálních služeb za pomoci obcí a zástupců poskytovatelů sociálních služeb nacházející se na území daného kraje a zástupci osob, kterým jsou sociální služby poskytovány,
- sleduje a vyhodnocuje plnění plánů rozvoje sociálních služeb a poté zainteresované strany informuje včetně MPSV;
- zabezpečuje dostupnost a informovanost sociálních služeb poskytovaných v souladu se schváleným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb na svém území.

Přenesenou působnost vykonává krajský úřad ve správním obvodu kraje na poměrně rozsáhlé úrovni. Na úseku sociální péče krajský úřad prostřednictvím státu zajišťuje dozor nad poskytovateli sociálních služeb a také reguluje výkon a přezkoumává činnosti státní správy v oblasti sociálního zabezpečení (Peková, 2011).

2.2.3 Financování sociálních služeb obce

Jak již bylo zmíněno, sociální služby jsou financovány více zdrojově. Základní schéma financování viz podkapitola 2.1.2. Obr. 2. 4. ukazuje základní zdroje, z nichž jsou sociální služby financovány. Jelikož obec finančně zajišťuje své založené a zřízené organizace, veškeré finanční prostředky procházejí přes decentralizovaný peněžní fond, a to rozpočet obce. Stejně tak pokud obec podporuje neziskové organizace poskytující sociální či podpůrné služby na jejím území, veškeré příspěvky procházejí rozpočtem obce.

Podle Pekové (2011) je **rozpočet obce** základní finanční plán, důležitý nástroj komunální (municipální) politiky obce a regionální politiky kraje, nástroj řízení příslušného subjektu územní samosprávy a jím zřizovaných organizací v lokálním a regionálním veřejném sektoru. Veškeré rámcové finanční kroky v oblasti sociálních služeb se podnikají s ohledem na rozpočtové plánování, které klade důraz na roční rozpočet s časovým horizontem jeden kalendářní rok. Rozpočet obce lze chápat jako roční bilanci příjmů a výdajů, přičemž základní orientaci umožňuje rozpočtová skladba⁹, jak tvrdí Peková (2011), zejména druhové hledisko třídění, které je jakýmsi převodním můstkem na účtování o příjmech a výdajích. Nicméně třídění příjmů a výdajů respektují i další hlediska:

- odpovědnostní,
- druhové,
- odvětvové,
- konsolidační.

Odpovědnostní hledisko je jako jediné z kritérií pro obce nepovinné. Druhové hledisko třídí jednotlivé položky všech peněžních operací dle stanovených kritérií. Konsolidační hledisko tvoří tzv. záznamové jednotky a vylučuje duplicity. Odvětvové hledisko, dříve funkční, třídí pouze výdajové operace a u rozpočtu obcí vybrané nedaňové a kapitálové příjmy s označením a kódem: skupina – oddíl – pododdíl – paragraf. Sociální služby se nacházejí ve skupině číslo čtyři Sociální věci a politika zaměstnanosti, v oddíle číslo 43 Sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti. Pododdíly zahrnují konkrétní položky, např. pododdíl Služby sociální péče zahrnují výdaje na paragrafy týdenní stacionáře, tísňové péče apod. (Peková, 2011). Každoroční aktuální

---

⁹ Rozpočtová skladba v ČR upravuje způsob třídění všech peněžních operací veřejných rozpočtů včetně operací organizačních složek zřizovaných obcí či krajem. Mimo jiné se nevztahuje na příspěvkové organizace zřizované státem, krajem a obcemi (Peková, 2011).

úpravu rozpočtové skladby obsahuje vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě ve znění pozdějších předpisů.

Významným finančním zdrojem rozpočtu obcí a zároveň poskytovatelů sociálních služeb zřízených obcí jsou **dotace z veřejných rozpočtů**. Veřejné rozpočty tvoří systém veřejných rozpočtů. Pro sociální oblast jsou stěžejní dotace územně samosprávným celkům a dotace ze státního rozpočtu. Dotace jsou převáděny přes rozpočet kraje. Krajský úřad disponuje dle zákona č. 106/2008 Sb., o sociálních službách těmito kompetencemi:

- přijímá žádosti o dotace od poskytovatelů sociálních služeb v elektronické podobě;
- posuzuje individuální žádosti poskytovatelů sociálních služeb a poté je sumarizuje na souhrnnou žádost, jejíž součástí tvoří objem požadovaných finančních prostředků na konkrétní sociální služby na území daného kraje, a zasílá je MPSV;
- dále projednává žádost o dotace s MPSV;
- podílí se na kontrole využívání prostředků poskytnutých v případě Programu podpory typu A;
- posílá na účty poskytovatelů sociálních služeb splátky dotací;
- vyjadřuje se k nadregionální podpoře sociálních služeb v rámci Programu podpory typu B;
- uchovává a archivuje dokumenty vztahující se k poskytování dotací obou typů v délce 10 let.

Dotace ze státního rozpočtu směřující zařízením jsou poskytovány na pokrytí běžných výdajů spojených s uskutečňováním základních druhů a typů činností, které musí být v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb kraje. Na tyto účelově určené finanční prostředky není právní nárok. Dotace jsou poskytovány na základě zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, §14. Z dotace lze uhradit pouze uznatelné náklady jako mzdy, platy, povinné odvody a další hrazené zaměstnavatelem za svého zaměstnance a provozní náklady zahrnující nákup drobného hmotného a nehmotného majetku. Příjemci i poskytovatelé sociálních služeb jsou odpovědní za účelné, hospodárné a efektivní použití získaných prostředků. Existují dva typy poskytování dotace, a to Program podpory typu A a Program podpory typu B. Tyto typy dotací nelze poskytovat na individuální projekty, jež jsou podporovány pouze z Operačních programů EU. **Program podpory typu A** je určen na sociální služby místního a regionálního charakteru, které uspokojují potřeby pouze na těchto úrovních. Žádost o dotaci se posílá na příslušný krajský úřad, který ze všech žádostí zpracuje souhrnnou žádost, a tu předkládá MPSV v rámci své přenesené působnosti státní

správy. Celkové finanční prostředky, o které se žádá, nesmí překročit tzv. rámcové číslo¹⁰ stanovené MPSV pro jednotlivé kraje. **Program podpory typu B** poskytuje dotace na sociální služby minimálně třem sousedícím krajům, neboť v rámci samotného jednotlivého kraje je nelze efektivně zabezpečit. Svým charakterem se jedná o závažné sociální problémy přesahující jednotlivé územní samosprávné celky. Riziko sociálního vyloučení dopadá na celou společnost, a tak získávají celostátní povahu. Žádost o dotaci se zasílá přímo MPSV. Dle stanovených kritérií se posuzuje přiměřenost a hospodárnost rozpočtu sociální služby, požadavek na dotaci a vymezení neuznatelných nákladů zahrnutých v rámci požadavku na dotaci, zajištění dalších zdrojů financování služby zejména vzhledem k druhu sociální služby a právní forma poskytovatele sociální služby. Kompetenci posuzovat a schvalovat žádosti má Dotační komise MPSV pro poskytování neinvestičních dotací ze státního rozpočtu v oblasti sociálních služeb. Členy této komise tvoří zástupci MPSV, Úřadu vlády ČR, Komise pro sociální záležitosti, Asociace krajů ČR, Unie zaměstnavatelských svazů ČR, Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče ČR a zástupce Svazu měst a obcí ČR. Dotační komise své návrhy předkládá MPSV. Konečnou rozhodovací pravomoc má ministr MPSV. Schválená částka v případě Programu podpory A je zaslána na účet kraje a vyplácena zařízením sociálních služeb z jeho rozpočtu. Schválené prostředky pro Program podpory B jsou posílány přímo na účet poskytovatele sociálních služeb. Svěřené prostředky poslané ve třech splátkách musí organizace vyčerpat k 31. 12. roku, na který byly tyto prostředky určeny. V případě, kdy je poskytovali schválena částka vyšší jak 3 miliony, má povinnost do 31. srpna příslušného roku předložit výrok a vyjádření auditora ke způsobu účtování a použití poskytnuté dotace od MPSV. Příspěvek na péči je rovněž financovaný ze státního rozpočtu. Výplata příspěvku se zastavuje v době, kdy je péče o danou osobu zajištěna způsobem komplexní péče v lůžkových zařízeních nebo školních zařízeních pro výkon ústavní výchovy. Výše příspěvku je popsána v podkapitole 2.1.3. Sociální služby jsou potřebné pro určité občany a stát přispívá právě do výše odpovídající této potřebě, viz informace dostupné z dokumentu Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb v oblasti podpory poskytování sociálních služeb.

---

¹⁰ Rámcové číslo se stanovuje na základě celkového ročního objemu finančních prostředků rozpočtovaných v závazném ukazateli pro příslušný rozpočtový rok, zpracovaného střednědobého plánu rozvoje služeb kraje, počtu vyplácených příspěvků na péči a jejich finančního objemu, dále počtu sociálních služeb, které jsou zapsány v registru a jejich kapacit, kapacit sociálních služeb poskytovaných ve zdravotnických zařízeních ústavní péče a objemu finančních prostředků na financování sociálních služeb z územních rozpočtů (Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb v oblasti podpory poskytování sociálních služeb).

Neméně významným zdrojem je možnost obce nebo zařízení **čerpat finančních prostředky z EU** prostřednictvím Operačních programů stanovených na období 2007 – 2013. Jedná se o Operační program Praha adaptabilita a Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost financovaný z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Konkrétně se týká Prioritní osy 3 Sociální integrace a rovné příležitosti, která mimo jiné podporuje sociální integraci, sociální služby a sociální integraci příslušníků romských lokalit. Bylo vyčleněno 21,7% finančních prostředků z celého operačního programu, viz informace dostupné z <http://www.mpsv.cz>.

Pokud poskytovatelé sociálních služeb působí jako organizační složky anebo příspěvkové organizace obce, hospodaří následovně. **Příspěvková organizace** hospodaří podle svého rozpočtu, přičemž na rozpočet obce je napojena příspěvkem. Obec poskytuje tento závazný ukazatel ve dvou formách, a to jako příspěvek na provoz, kterým jsou financovány běžné neinvestiční potřeby, a jako příspěvek na investice, který je určen na pokrytí kapitálových a investičních výdajů. Dále vytváří čtyři peněžní fondy – rezervní fond, investiční fond, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb, jejichž zůstatky převádí na konci roku do následujícího období. Odtud vyplývá, že příspěvková organizace není finančně soběstačná. Co se týká **organizační složky**, obec ji opravňuje k nakládání a disponování finančních prostředků sloužících k její běžné a opakující se činnosti, a to formou zálohy v hotovosti nebo formou převodu na běžný bankovní účet. Obec kontroluje v pravidelných intervalech hospodaření svěřeného majetku a peněžních prostředků. Jelikož organizační složka nemá právní subjektivitu, její příjmy a výdaje se stávají součástí rozpočtu obce, hospodaří tzv. brutto způsobem. Všechny finanční operace týkající se převážně výdajových položek provádí organizační složka výhradně se souhlasem obce. Rozpočtové příjmy jsou velmi malé. Peněžní operace vede v peněžním deníku. Hospodaření organizační složky podléhá kontrole ze strany obce (Peková, 2011).

Obec je povinna garantovat stejně jako kraj či stát určitý standard. Pro účely financování lze koncipovat normativy vybavenosti věcné (např. počet míst v domovech důchodců na 1000 obyvatel) nebo finanční (např. určitý objem prostředků občana staršího 65 let). Vše, co je považováno za nadstandard, kryje organizace z vlastních prostředků (Tomeš, 2010).

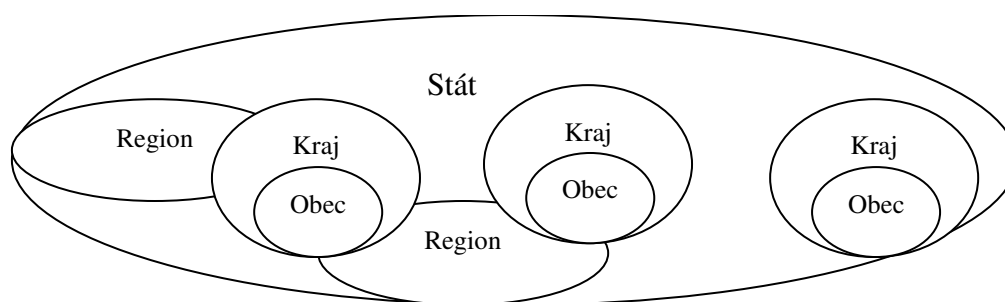
2.3 Analýzy sociálních potřeb obyvatelstva

Každá populace má své charakteristické znaky. Odtud vyplývá, že na území státu existuje místně příslušná rozdílnost populace v jednotlivých územních celcích. Ta dává podnět k nutnosti analyzovat prostředí a vytvářet diferencované informace, které budou srovnatelné i s celostátními údaji. Pomocí možnosti srovnání spravovaných celků lze efektivně řídit a vést jednotlivé územní celky a řešit nejrůznější sociální problémy. Získávání potřebných informací¹¹ a poznatků se děje na základě metodologických postupů, analýz a plánů rozvoje včetně komunitního plánování. Strukturu analýz ukazuje Obr. 2.5. Kvalitní analýzu potřeb obce, města nebo regionu tvoří údaje:

- demografie sledovaného územního celku;
- o skutečných sociálních potřebách dané populace (závislé na věkové struktuře, zdravotním stavu, politické a hospodářské situaci jako je nezaměstnanost či chudoba);
- struktury identifikovaných potřeb včetně prostorové identifikace;
- preference populace a splnění míry očekávání při uspokojování daných potřeb.

Pro tyto analýzy sociálních potřeb se používají v historickém kontextu různá označení. Podstatným nejnovějším stupněm je metodika pro komunitní analýzy, která je inspirována anglickou praxí (Matoušek, 2008).

Obr. 2.5 Struktura regionálních, krajových a obecních analýz

Pramen: Matoušek Oldřich a kol., *Metody a řízení sociální práce* (2008, s. 293).

Britští odborníci upozornili na nutnost zjišťovat potřeby na daném území s pomocí využití dostupných zdrojů, a to za aktivní a kontinuální spolupráce se všemi zainteresovanými subjekty. Tento proces nese označení **komunitní plánování**. *„Komunitního plánování je metoda, prostřednictvím níž plánujeme rozvoj služeb na daném území pro určité skupiny*

¹¹ Kvalitní informace tvoří tzv. tvrdá data zahrnující statistické údaje o populaci a tzv. měkká data vypovídající o očekávání, postojích a motivaci populace. Takové informace se získávají sociálně-demografickou analýzou a dotazníkovým šetřením (Matoušek, 2008).

znevýhodněných osob v určitém čase. Komunitního plánování se účastní uživatelé, poskytovatelé služeb a zadavatelé. Řízení procesů je tudíž závislé na jejich spolupráci a umění shody. Metoda je inovativní tím, že v sobě integruje manažerský přístup z komerční sféry s psychologickými, sociologickými a psychoterapeutickými přístupy, které se využívají v sociálních službách a je funkční pouze při propojení obou přístupů.“ Proces sestavování komunitního plánu má své zákonitosti a řídí se metodologickým postupem, který zahrnuje sled deseti kroků popsané metodikou "Deset kroků procesem komunitního plánování". Tyto kroky jsou rozděleny do tří fází:

- fáze příprava plánu,
- fáze zpracování plánu,
- fáze implementace plánu.

Komunitní plánování získává statut moderní manažerské metody, která zastává významné místo v sociální ekonomice ČR. Přínos je spatřován ve vyšší dostupnosti jednotlivých sociálních služeb, které podstatně snižují riziko sociálního vyloučení u vybraných skupin populace, viz informace dostupné z <http://www.komunitniplanovani.com>. Komunitní plány nebo též dle terminologie zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách plány rozvoje sociálních služeb jsou zpracovávány na úrovni kraje, města nebo obce.

3 ANALÝZA FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB Z ROZPOČTU MĚSTA BRUNTÁL

Město Bruntál leží v Moravskoslezském kraji, který mezi všemi 14 kraji obsazuje šesté místo z hlediska velikosti rozlohy a platí za třetí nejlidnatější kraj v ČR, viz informace dostupné z <http://www.hajdych.net/cesko/regiony>. Vzhledem k těmto údajům vyplývá nutnost zabezpečování a koordinace služeb pro občany. V souladu se zaměřením a cílem diplomové práce tato kapitola stručně charakterizuje město Bruntál a analyzuje financování sociálních služeb z rozpočtu města Bruntál jako okresního města kraje v letech 2006 – 2010 včetně vztahů se zainteresovanými osobami, přičemž se podrobněji zaměřuje na hospodaření organizací, které zabezpečují sociální služby a zároveň jsou zřizované městem. Pro účely analýzy jsou údaje zpracovávány formou tabulek a grafů, vyjádřené v korunách anebo procentech, přičemž u nákladových položek je využita kategorizace nákladů¹².

3.1 Charakteristika města Bruntál a Městského úřadu Bruntál

Město Bruntál je okresním městem Moravskoslezského kraje. Leží na historické hranici území Moravy a Slezska. Město Bruntál se skládá ze tří částí, a to Bruntál-město, místní část Bruntál, Karlovec a Kunov. Katastrální území tvoří část Bruntál-město a Karlovec, přičemž katastrální výměra činí 29,34 km². Dle členění NUTS¹³, lze město Bruntál zařadit k území NUTS 4: Okres Bruntál, území NUTS 3: Moravskoslezský kraj a území NUTS 2: Moravsko-Slezsko.

Podstatným podnětem v popisu města Bruntál jsou **ekonomické charakteristiky**, díky nimž si lze lépe představit životní úroveň tamních obyvatel. Vzhledem k roli okresního města by bylo poněkud zkreslené vztáhnout ekonomické charakteristiky pouze na město, poněvadž hospodářský život tvoří i přilehlé obce a sociální služby jsou využívány nejen obyvateli města Bruntál a město Bruntál finančně nepodporuje pouze zařízení na svém území.

Okres Bruntál je tvořen 67 obcemi, které jsou rozčleněny na 152 částí. Na území se nachází devět měst. Rozlohou 1 536 km² je nejmenším okresem v Moravskoslezském kraji,

---

¹² Náklady jsou rozděleny na náklady běžné a kapitálové. Běžné náklady jsou rozděleny na osobní, zahrnující platy zaměstnanců v pracovním poměru, ostatní osobní výdaje, povinné pojištění na soc. zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, povinné pojistné na úrazové pojištění, prádlo, oděv, obuv, pohoštění a školení. Věcné zahrnují provozní výdaje a ostatní položky nepatřící do kapitálových výdajů.

¹³ Pojem vychází z francouzského La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques. Statistické územní jednotky NUTS byly vymezeny roku 1999 pro statistické a analytické potřeby a pro potřeby EU po dohodě ČSÚ s evropským úřadem Eurostat na území České republiky následovně: NUTS 5: obce, NUTS 4: okresy, NUTS 3: kraje (VÚSC), NUTS 2: sdružené kraje (VÚSC) a NUTS 1: celé území ČR, viz informace dostupné z <http://www.czso.cz>.

avšak co se týká počtu obyvatel, platí za území s nejvyšším počtem obyvatel z celkových šesti okresů kraje, viz informace dostupné z <http://www.czso.cz>.

Demografický vývoj ve sledovaném období 2006 – 2010 je graficky vyjádřen v příloze 3. V prvním grafu je zachycen vývoj počtu mužů a žen, kdy v průběhu sledovaného období dochází k celkovému poklesu obyvatel v okrese. V průměru každoročně klesá počet obyvatel o 145 žen a o 161 mužů. Druhý graf zachycuje vývoj obyvatel dle věkové struktury tří skupin, které tvoří uchopitelnou základnu pro sociální služby. Populaci seniorů lze považovat za velmi heterogenní skupinu, avšak pro účely této práce jsou vymezeni věkem 65+. Právě tato skupina je jednou z rizikových skupin ohrožených sociálním vyloučením. Nejen ve sledovaném období, ale i v dlouhodobé prognóze bude jejich počet s velkou pravděpodobností stoupat. Věková skupina děti a mládež 0-14 let je ohrožena sociálním vyloučením především kvůli možnému zdravotnímu postižení všech forem, sociálně patologickými jevy a trestnou činností. Do věkové skupiny 15-64 let řadíme rodiny s dětmi, mladé osoby opouštějící ústavy, osoby propuštěné z výkonu trestu vyžadující postpenitenciární péči a další. Kromě těchto vyjmenovaných případů sociálního vyloučení je tato skupina navíc ohrožena nízkopříjmovostí a ztrátou zaměstnání, kvůli které se může dostat do velmi nepříjemné sociální situace. Z tohoto důvodu tvoří přílohu 4 ekonomická charakteristika **nezaměstnanost**. Město Bruntál patří v rámci okresu Bruntál k oblastem s vyšší mírou nezaměstnanosti. Tabulka 1 ve sledovaném časovém období zachycuje vývoj jak celkové míry nezaměstnanosti, tak nezaměstnanost mužů a žen. Celkovou situaci vystihují další ukazatele nezaměstnanosti. Mezi hlavní faktory ovlivňující nezaměstnanost patří makroekonomický ukazatel **HDP** a **počet ekonomických subjektů** jako zdroj potenciálních zaměstnavatelů. Vývoj HDP a počty ekonomických subjektů se nachází v tabulkách 2 a 3, viz příloha 4.

Město Bruntál jako územní samosprávná jednotka s právní subjektivitou vzniklo dnem nabytí účinnosti ústavního zákona č. 294/1990 Sb. a zákona ČNR č. 367/1990 S., o obcích (obecní zřízení), tzn. ke dni voleb do obecních zastupitelstev - dnem 24. listopadu 1990. Město Bruntál spravuje své záležitosti samostatně v rámci samostatné působnosti. Přenesená působnost byla svěřena orgánu Města Bruntál jako výkon státní správy, viz informace dostupné z <http://www.mubruntal.cz>. Na základě zákona č. 320/2002 Sb. o změně a zrušení některých zákonů v přímé souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů byla ukončena k 31. 12. 2002 také činnost Okresního úřadu Bruntál. Jeho kompetence přešly na územně správní celek Moravskoslezský kraj a pověřené obce s rozšířenou působností, tzv. obce

III. kategorie - Bruntál, Krnov a Rýmařov. Další kompetence byly přesunuty dle zvláštních zákonů na státní subjekty jako Okresní pozemkový úřad, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, Státní okresní archiv Bruntál a MV ČR - kontaktní pracoviště Bruntál. V rámci přenesené působnosti je Město Bruntál na základě zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, viz informace dostupné z <http://www.bruntal.net>.

Orgány města Bruntál tvoří Zastupitelstvo města Bruntál, Rada města Bruntál, Starosta města Bruntál a Městský úřad Bruntál. Vedoucím úřadu je Tajemník města Bruntál.

Práva a povinnosti Zastupitelstva města Bruntál jsou upravena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, hlava IV., díl 1 a díl 2. Pro funkční období 2010 – 2012 je zvoleno 27 zastupitelů, které představuje šest žen a 21 mužů. Z hlediska politické příslušnosti se zastupitelé hlásí k sedmi politickým stranám, přičemž nejvyšší zastoupení má ČSSD, KSČM a Bruntál 2010. Zastupitelstvo zřizuje tři iniciační a kontrolní výbory. Rada města Bruntál má devět členů, kteří jsou voleni ze zastupitelů města. Práva a povinnosti jsou upraveny zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, hlava IV., díl 3. Z hlediska příslušnosti k politickým stranám převládá příslušnost k ČSSD. Jako své poradní a iniciativní orgány rada zřizuje sedm komisí. Městský úřad je tvořen starostou, dvěma místostarosty, tajemníkem města Bruntál a úředníky zařazenými do městského úřadu. Legislativní zakotvení se rovněž nachází v zákonu č. 128/2000 Sb., o obcích.

Za účelem zajištění veřejných služeb **město Bruntál zřizuje a zakládá své organizace**. Město Bruntál je zřizovatelem devíti příspěvkových organizací, a to Městské knihovny Bruntál, Hospodářské správy města Bruntál a sedmi mateřských a základních škol. Hospodářská správa města Bruntál pronajímá bytové i nebytové prostory pro fungování Pečovatelství Města Bruntál a poskytuje zázemí pro Klub seniorů. Dále je město Bruntál zakladatelem dvou obchodních organizací z oblasti technické infrastruktury.

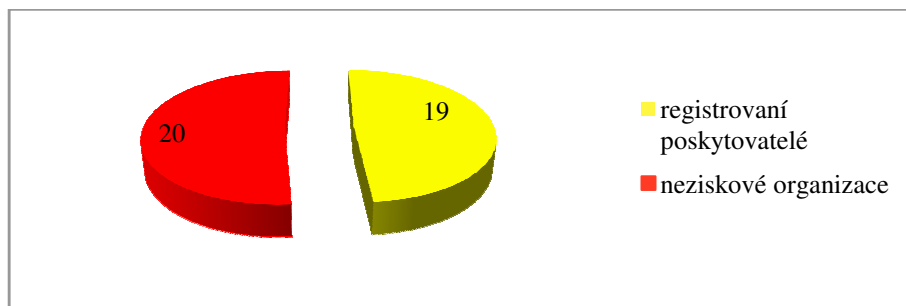
Městský úřad Bruntál je držitelem několika **ocenění**, lze jmenovat ocenění E-biz trend 2010 z roku 2010 získané za přístup k výběru veřejných zakázek, cenu MV ČR „Organizace dobré veřejné služby“ získanou v roce 2009 za úspěšnou aplikaci modelu CAF zvyšující kvalitu ve veřejné správě. Ve stejném roce získal ocenění Úřad roku „Půl na půl“ – respekt k rovným příležitostem a v oblasti sociálních služeb čestné uznání a za projekt „I. komunitní plán sociálních služeb Bruntálska“ v soutěži O lidech s lidmi spadající pod MV ČR. V roce 2008 získal čestné uznání v mezinárodním výzkumném projektu EMGC za komunikaci úřadu s veřejností a médii.

3.2 Sociální služby ve městě Bruntál

Město Bruntál se staví k sociálním službám ze dvou úhlů. V prvním směru vystupuje jako zabezpečovatel sociálních služeb z důvodu, že zřizuje organizace Pečovatelskou službu Města Bruntál a Klub seniorů a v roli druhé jako kooperátor a spolupartner při zajišťování sociálních služeb na svém území, čímž neziskové organizace staví do role přejímatele veřejného závazku za sociální služby.

Ve městě Bruntál působí řada poskytovatelů sociálních služeb zajišťující sociální služby podle zákona o sociálních službách a prováděcí vyhláškou¹⁴. K 31. 12. 2010 na území města působilo 39 zařízení poskytujících sociální služby. Síť sociálních služeb tvoří 19 registrovaných poskytovatelů sociálních služeb včetně Pečovatelské služby Města Bruntál jako organizace zaštitované městem, 20 neziskových organizací nabízející doplňkové služby a podpůrné činnosti doplňující základní sociální služby, pod kterými si lze představit například zajištění volnočasových aktivit anebo možnost vzdělávání, viz Obr. 3.1.

Obr. 3.1 Rozdělení zařízení poskytující sociální služby ve městě Bruntál

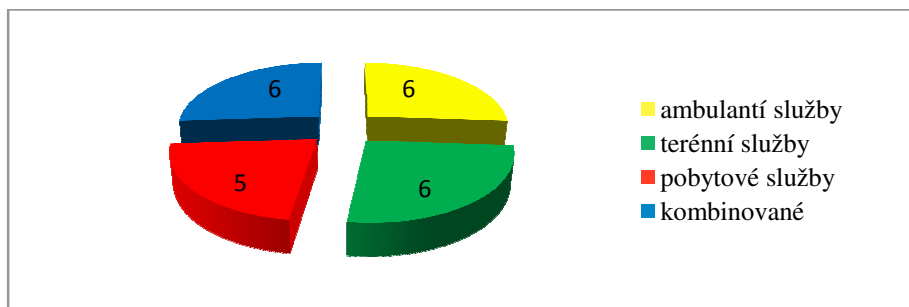

Pramen: Katalog sociálních služeb města Bruntál, vlastní zpracování.

Výčet jednotlivých organizací uvádí příloha 5. Z Obr. 3.2 je patrné, že nabídka typů sociálních služeb ve městě je vyšší než počet poskytovatelů. Podle registru sociálních služeb mají někteří poskytovatelé registrovaný kombinovaný typ sociálních služeb. Podle místa zajištění mohou poskytovat vybrané typy poskytovatelů všechny tři konkrétní typy služeb zároveň. Je poskytováno 6 terénních služeb, 6 ambulantních služeb, 5 pobytových služeb a 6 kombinovaných typů terénní a ambulantní služby.

¹⁴ Zákon č. 106/2008 Sb., o sociálních službách a vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

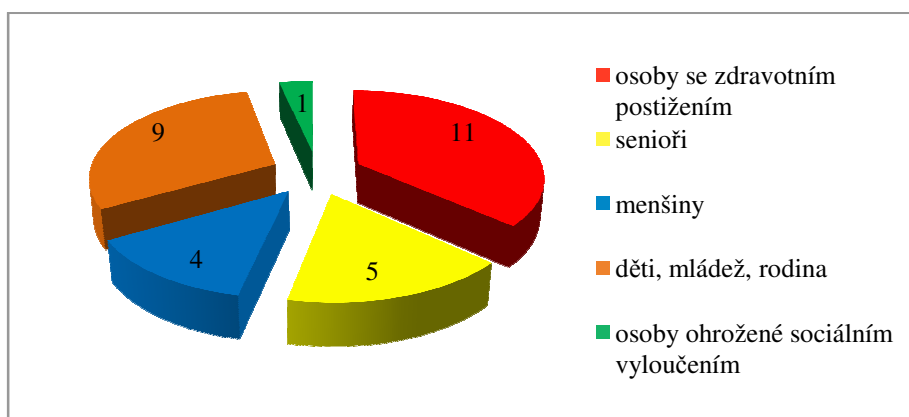
Obr. 3.2 Počet poskytovatelů ve městě Bruntál dle typu sociální služby

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

Poskytovatele sociálních služeb a neziskové organizace poskytující sociální služby lze také rozebrat podle cílových skupin osob, na které se činnost organizace zaměřuje, viz Obr. 3.3. Nejvíce sociálních služeb je poskytováno osobám se zdravotním postižením s počtem jedenáct, pak následuje skupina děti, mládež a rodina s počtem devíti poskytovatelů a třetí nejvíce zajištěnou skupinou jsou senioři, tam patří i organizace zřízená městem Pečovatelská služba Města Bruntál. Menšinám jsou k dispozici čtyři druhy sociálních služeb a osobám ohroženým sociálním vyloučením se věnuje jediná služba, a to azylové domy. Pro účely Obr. 3.3, byla ke skupině děti, mládež a rodina také započítaná sociální služba neziskové organizace Slezské diakonie, jejíž pobočka Raná péče MATANA se nachází v Krnově. Místně tak nepřísluší městu Bruntál, ovšem obyvatelé ji mohou využívat v rámci okresu.

Obr. 3.3 Sociální služby dle cílových skupin obyvatel

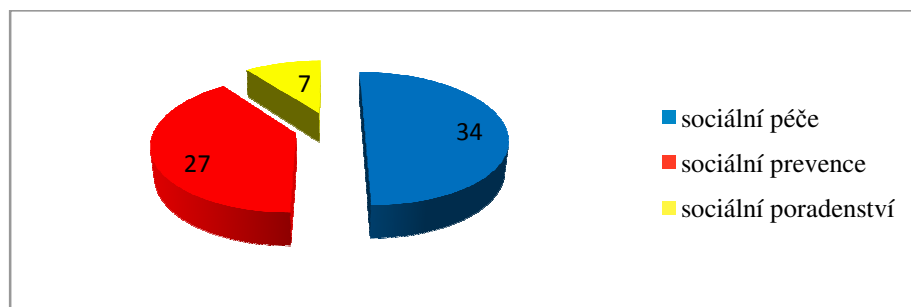
Pramen: Katalog sociálních služeb města Bruntál, vlastní zpracování.

K úplnému dokreslení situace systému sociálních služeb nabízí analýza Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v MSK 2010 – 2014 zpracování počtu poskytovaných sociálních služeb, jak je dělí zákon o sociálních službách¹⁵. Obr. 3.4 ilustruje, že v okrese

¹⁵ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Bruntál je poskytováno 68 sociálních služeb. Největší zastoupení mají sociální služby typu sociální péče s počtem 34, sociální služby typu sociální prevence jsou poskytovány v počtu 27 a sociální poradenství je zajištěno sedmi sociálními službami. Odtud vyplývá, že 57% poskytovaných sociálních služeb se nachází na území města Bruntál.

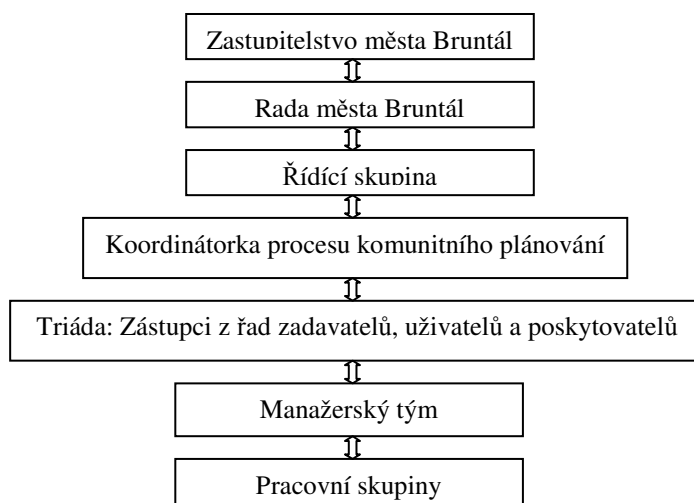
Obr. 3.4 Počet sociálních služeb na území okresu Bruntál dle typu

Pramen: Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v MSK 2010 – 2014, vlastní zpracování.

Ve snaze zajišťovat a plánovat kvalitní síť sociálních služeb pro své občany tak, aby byly uspokojeny jejich potřeby a nalezená opatření odpovídala místním specifikům, vytváří na svém území město Bruntál funkční systém sociálních služeb. Rozhodujícím krokem bylo zahájení procesu plánování sociálních služeb roku 2003. **Komunitní plánování** jako metoda využívaná městem Bruntál umožňuje zapojit všechny zainteresované subjekty, podporuje sociální dialog a komunikaci a v konečném důsledku dosahuje výsledků přispívajících k efektivnímu rozvoji sociálních služeb na svém území. Schéma KPSS ve městě Bruntál zachycuje Obr 2.1, ze kterého je patrná hierarchická skupina jednotlivých zainteresovaných členů. Na začátku celého procesu stálo dotazníkové šetření, oslovení jednotlivých obcí a poskytovatelů sociálních služeb a SWOT analýza identifikující silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby tvorby sítě sociálních služeb ve vztahu k definovaným sociálním skupinám. Město splnilo nutnou podmínku k plánování rozvoje sociálních služeb příslibem součinnosti na bázi aktivní spolupráce příslušných obcí z 80%. Pro tyto účely byla stanovena pracovní skupina s vnitřní organizací podle cílových skupin: senioři, zdravotně postižení, nezaměstnaní a osoby ohrožené sociálním vyloučením, menšiny, děti, mládež, rodina, jež tvoří zároveň pracovní skupiny, viz Obr 3.5. Následně bylo schváleno založení Řídící skupiny jako poradního orgánu Rady města Bruntál, jejímž předmětem činnosti je koordinace a směřování aktivit k realizaci Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb. Informační výstup tvoří Katalog sociálních služeb města Bruntál, který podléhá pravidelné aktualizaci a mimo jiných zdrojů jsou z něj čerpána data pro účely této diplomové práce (KPSS 2009 – 2011).

Obr. 3.5 Schéma KPSS ve městě Bruntál

Pramen: Komunitní plán rozvoje sociálních služeb na období 2009 – 2011, vlastní úprava.

Komunitní plán sociálních služeb je součástí integrovaného plánu rozvoje města Bruntálu. Současně je v souladu se **střednědobým plánem MSK**, na jehož koncepci se podílí mezi jinými obcemi i město Bruntál a pomáhá tak vytvářet představu o potřebách sociálních služeb, které vyžadují koordinaci a zajištění na úrovni krajské. Tyto plány se sestavují vždy na určité období. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb MSK na léta 2010 – 2014 stanovuje: „*Jednou z priorit Moravskoslezského kraje v následujícím období bude zachování stability a udržitelnosti efektivně vzájemně propojené sítě sociálních služeb poskytující všechny potřebné druhy a formy sociální pomoci. Proto bude revidována potřebnost a funkčnost všech registrovaných sociálních služeb v kraji, neboť rozvoj stávající sítě služeb, při zachování objemu finančních prostředků do této oblasti vkládaných, není z dlouhodobého hlediska udržitelný. Klíčová bude zejména otázka financování, která musí být konzultována a řešena na všech úrovních*“. Na střednědobé plány rozvoje MSK navazují strategické dokumenty zaměřující se na aktuální problémy sociálních služeb a cílových skupin. Město Bruntál může čerpat účelové dotace a hlásit se o přidělení grantů ze MSK. MSK poskytuje na tyto účely finanční prostředky ze svého rozpočtu, viz informace dostupné z <http://verejnasprava.kr-moravskoslezsky.cz/>.

3.2.1 Pečovatelská služba Města Bruntál a Klub seniorů

Pečovatelská služba Města Bruntál je organizační složkou Městského úřadu Bruntál a pečovatelské služby poskytuje svým občanům a občanům z městské části Kunov na území města Bruntál a Kunov (Katalog sociálních služeb města Bruntál). Provoz je zabezpečen byty a prostory ve dvou zařízeních, přičemž první byty v domě s pečovatelskou službou byly

k dispozici uživatelům od 1. 1. 1993 s kapacitou 35 bytových jednotek a od roku 2002 byl uveden do provozu druhý obytný objekt s kapacitou 32 bytových jednotek. Všechny bytové jednotky zvláštního určení jsou přidělovány v souladu s Pravidly hospodaření s bytovým fondem platnými od 1. 12. 2004, viz informace dostupné z <http://www.mubruntal.cz>. Pečovatelská služba Města Bruntál je provozována v prostorách, za které každý měsíc odvádí nájem Hospodářské správě města Bruntál. Zaměstnává v hlavním pracovním poměru osm kvalifikovaných zaměstnanců. Uživatelům je k dispozici sedm pracovníků v sociálních službách a jeden koordinátor (vedoucí) pečovatelské služby. Dle náhlé potřeby zaměstnává i pomocníky v jiných pracovních poměrech.

Hlavním cílem PS Bruntál je poskytování pečovatelských služeb určených osobám, které potřebují vzhledem ke svému nepříznivému zdravotnímu stavu, obtížné životní situaci pomoc jiné fyzické osoby. Pečovatelská služba Města Bruntál poskytuje služby za úhradu v souladu s § 75, odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Dle ustanovení § 75, odst. 2 citovaného zákona se pečovatelská služba poskytuje bez úhrady:

- rodinám, kde se současně narodily tři a více dětí;
- účastníkům odboje;
- osobám, které se účastní rehabilitace podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, v platném znění;
- osobám, které byly zařazeny v táboře nucených prací;
- pozůstalým manželů či manželkám po výše uvedených osobách účastných v odboji.

Mezi **základní poskytované služby** patří:

- pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu;
- pomoc nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu;
- pomoc při zajištění stravy formou rozvozu obědů;
- pomoc při zajištění chodu domácnosti;
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Mimo vyjmenované základní služby poskytuje Pečovatelská služba Města Bruntál v souladu s § 35, odst. 4 zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách **fakultativní služby** prostřednictvím uzavřené smlouvy o poskytování sociálních služeb. Výše úhrady je stanovena vnitřními pravidly pečovatelské služby ve výši nákladů vynaložených na tuto službu.

Uživatelům je k dispozici jídelníček, ze kterého si mohou volit různé druhy obědů. Dříve tato možnost volby neexistovala.

Základní i fakultativní služby využívá definovaný okruh osob bez věkové hranice, který je nastaven v registraci. Jedná se o tyto osoby:

- osoby se zdravotním postižením;
- senioři;
- osoby v nepříznivé sociální situaci;
- rodiny s dětmi.

Pečovatelská služba poskytuje pomoc osobám se zdravotním postižením všech forem, seniorům od důchodového věku či nároku na invalidní důchod, osobám v nepříznivé sociální situaci, konkrétně azylantům a rodinám s dětmi, kterým se současně narodí tři a více dětí.

Definovaný okruh osob nezahrnuje:

- osoby, které vyžadují celodenní nepřetržitý dohled,
- osoby závislé na alkoholu či jiných návykových látkách,
- osoby trpící akutním infekčním onemocněním;
- osoby, které nevyžadují pomoc jiné osoby, viz informace dostupné z <http://www.mubruntal.cz>.

Vztah mezi Pečovatelskou službou Města Bruntál a uživatelem jejich poskytovaných služeb je vždy upraven **písemnou smlouvou**, kterou uzavírá Město Bruntál, zastoupené koordinátorkou na straně jedné a uživatelem na straně druhé. Smlouva je vypracována vždy ve dvou vyhotoveních a uzavírá se na dobu neurčitou. Koordinátorka s každým zájemcem zváží výběr, formu a rozsah poskytování zvolené služby spolu s dalšími podmínkami. Následně je uživateli přidělena pečovatelka v přímé péči. Průběh služby a kvalita jejího poskytování je průběžně sledována, přizpůsobována a upravována novým potřebám a přáním uživatele k jeho spokojenosti. Vypovědět smlouvu mohou obě strany. Uživatel může ukončit trvání smlouvy bez udání důvodu s výpovědní lhůtou sedmi dnů. Poskytovatel může písemně vypovědět smlouvu pouze v případě jejího porušování ze strany uživatele, např. zvlášť hrubé chování či nedodržování platebních podmínek, s výpovědní lhůtou 14 dnů.

Služba pronájmu bytových jednotek zvláštního určení v obou objektech pečovatelské služby je určena okruhu osob, kterými jsou:

- občané České republiky;
- osoby způsobilé k právním úkonům;
- osoby s trvalým bydlištěm na území města Bruntál nebo místní části Kunov;
- občané, kteří potřebují pomoc jiné osoby z důvodu věku či dlouhodobého nepříznivého zdravotního stavu.

V rámci žádosti o pronájem na předepsaném tiskopise se posuzují sociální a majetkové poměry žadatele, případná ojedinelost situace, např. ztráta bydlení v důsledku živelné pohromy, stavebně – technické závady na současném bydlení či zajištění bytové náhrady. Každá žádost je individuálně posouzena odborem sociálních věcí MěÚ Bruntál a teprve poté je zařazena do evidence žadatelů o pronájem bytové jednotky zvláštního určení v domě s pečovatelskou službou.

Každý poskytovaný úkon Pečovatelské služby Města Bruntál je oceněn v souladu s § 6 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Tento paragraf poskytuje výčet činností s finančním ohodnocením za hodinu práce, za jeden úkon či kilogram v případě činností spojené s manipulací prádlem. Sazby dané pečovatelskou službou nejsou nastaveny v maximální možné výši.

Neziskovou organizací nabízející pečovatelské služby a nacházející se na území města Bruntál je Pečovatelská služba německého řádu.

Město Bruntál je vlastníkem objektů, v nichž působí příspěvková organizace MSK Domov pohoda provozovatel **Domova pro seniory** a Domova pro osoby se zdravotním postižením. Na základě iniciace MSK a řady podložených důvodů byl Zastupitelstvem města Bruntál schválen převod části Domova pro seniory do vlastnictví města Bruntál, s platností k 1. 1. 2014. Tento krok je reakcí na nutnost přiblížení sociálních služeb seniorům, přičemž bude možné efektivněji a kvalitněji zabezpečovat jejich aktuální potřeby a tím komplexně zajišťovat návaznost služeb v jednom místě, viz informace dostupné z <http://www.mubruntal.cz>.

Základní vizí organizace Domov pro seniory je podle §48 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách poslání: „Aktivní a důstojné stáří v pohodě“. Cílovou skupinu tvoří osoby starší 65 let, které mají sníženou soběstačnost z různých důvodů a potřebují nepřetržitou 24 hodinovou pomoc druhé osoby. Domov pro seniory disponuje kapacitou

80 míst bezbariérového přístupu. Kromě základních služeb poskytuje Domov pro seniory i fakultativní služby jako jsou kulturní a společenské akce, poznávací zájezdy a nákupy potravin a zboží.

Klub seniorů organizačně i finančně podporuje město Bruntál. Klub seniorů provozoval svou činnost do roku 2009 pro názvem Klub důchodců. Senioři docházejí do vybraných prostor a scházejí se při různých akcích a příležitostech, např. přednášky, besedy a zájezdy, přičemž platí za pronájem prostor a služby. Přesný počet uživatelů nelze stanovit, protože každé akce se účastní odlišný počet seniorů. Seniorům je k dispozici jeden zaměstnanec, který se stará o veškerý provoz.

3.3 Analýza hospodaření v roce 2006

V roce 2006 došlo ke schválení nového zákona o sociálních službách s platností k roku 2007. Ovšem analýza tohoto roku je provedena ještě za platnosti právní úpravy před rokem 2007 a tudíž některé údaje a výdaje na sociální služby budou s ohledem na analyzované období 2006 – 2010 odlišně zaznamenány.

Město Bruntál hospodařilo v roce 2006 s příjmy ve výši 395 664 000 Kč a výdaji ve výši 397 745 000 Kč. Rozdíl příjmů a výdajů činil -2 080 957 Kč, čímž vzniklo záporné saldo hospodaření. Jelikož se sociální služby podílely 18% na celkových výdajích rozpočtu města Bruntál, skutečně vyčleněné výdaje na sociální služby dosáhly výše 71 594 100 Kč.

Jak uvádí Tab. 3.1, příspěvky města Bruntál do sociální oblasti činily 1 571 000 Kč, z nichž 398 000 Kč šlo do oblasti prevence kriminality. Z výtěžku VHP bylo přispíváno na jednotlivé neziskové organizace poskytující sociální služby částkou 250 000 Kč. Seznam zařízení, ke kterým příspěvek směřoval, se nachází v Příloze 6.

Tab. 3.1 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2006 (v Kč)

ODD. §	DRUH PŘÍSPĚVKU	VÝŠE PŘÍSPĚVKU	SKUTEČNĚ ČERPÁNO
PŘÍSPĚVKY Z VÝHERNÍCH HRACÍCH AUTOMATŮ			
-	Neziskovým organizacím poskytující sociální služby	0,00	250 000,00
-	CELKEM	0,00	250 000,00
PŘÍSPĚVKY Z ROZPOČTU MĚSTA			
-	Poskytovatelům sociálních služeb	0,00	1 571 000,00
-	CELKEM	0,00	1 571 000,00

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní úprava.

Právě proto, že dávka příspěvek na péči je záležitost platná od roku 2007, byl dříve příspěvek na tuto problematiku vyplácen formou příspěvku při péči o blízkou nebo jinou

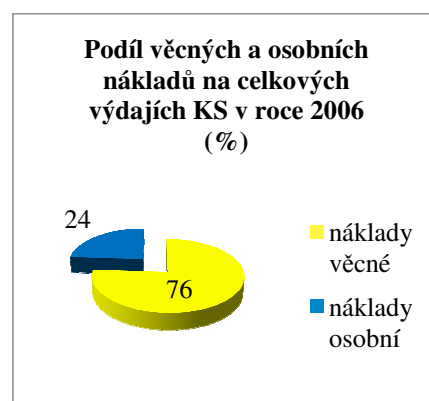
osobu a zvýšení důchodu pro bezmocnost, který spadal pod dávky sociální péče dle zákona č. 482/91 Sb., o sociální potřebnosti a vyhl. č. 182/91 Sb. V roce 2006 bylo vyplaceno na příspěvek při péči o blízkou nebo jinou osobu 7 443 000 Kč.

Na začátku roku 2006 proběhlo setkání zainteresovaných stran komunitního plánování, a to zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů, za účelem ujasnění volby pracovních skupin. Ke konci roku 2006 vyvrcholila analytická fáze komunitního plánování provedením SWOT analýzy, za jejíž pomoci byly identifikovány slabé a silné stránky, příležitosti a hrozby sítě sociálních služeb ve městě Bruntál ve vztahu k vymezeným sociálním skupinám. Veškeré výdaje na aktivity komunitního plánování dosáhly výše 723 000 Kč. Tato částka zahrnuje dotaci poskytnutou z Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ve výši 486 000 Kč.

Tab. 3.2 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2006

NÁKLADY BĚŽNÉ	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Ostatní osobní výdaje	18 000,00	-
Povinné poj. na soc. zab. a přísp. na st. pol. zaměstnanosti	4 680,00	-
Povinné poj. na veřejné zdr. poj.	1 620,00	-
Knihy, učební pomůcky a tisk	1 248,00	-
Osobní náklady celkem	25 548,00	24
NÁKLADY VĚCNÉ		
Drobný hmotný dl. majetek	3 985,00	-
Nákup materiálu j. n.	776,00	-
Nákup ostatních služeb	21 044,00	-
Opravy a udržování	23 583,80	-
Ostatní výdaje související s neinvestičními nákupy	33 408,10	-
Věcné náklady celkem	82 796,90	76
Celkem	108 344,90	100

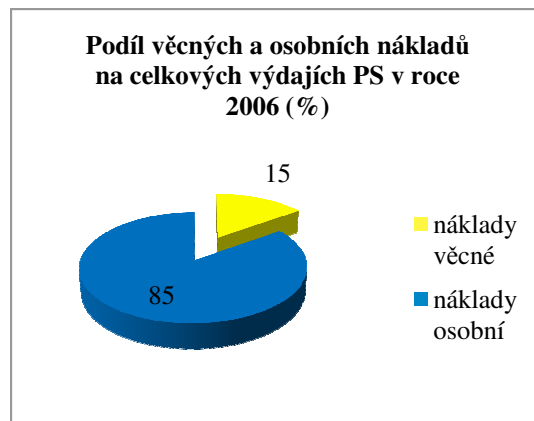
Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

Klub seniorů realizoval v roce 2006 výdaje ve výši 108 345 Kč, na kterých se 24 % podílely osobní náklady zahrnující plat zaměstnankyně, nákup knih a učebních pomůcek související se vzděláváním a 76 % představovaly věcné náklady, viz Tab. 3.2. V roce 2006 došlo k vnitřní úpravě prostor.

Tab. 3.3 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2006

NÁKLADY BĚŽNÉ	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Hrubé mzdy	1 491 054,00	-
Sociální pojištění	372 763,50	-
Zdravotní pojištění	134 194,86	-
Ochranné pomůcky	13 820,00	-
Služby školení a vzdělávání	952,00	-
Knihy, učební pomůcky a tisk	825,00	-
Potraviny	1 198,00	-
Osobní náklady celkem	2 013 609,36	85
NÁKLADY VĚCNÉ		
Drobný hmotný dl. majetek	88 032,00	-
Nákup materiálu j. n.	48 888,00	-
Pohonné hmoty a maziva	44 671,72	-
Služby telekomunikací a radiokomunikací	23 827,35	-
Nákup ostatních služeb	128 187,00	-
Opravy a udržování	29 126,90	-
Věcné náklady celkem	362 732,97	15
Náklady celkem	2 377 540,33	100

VÝNOSY	Kč	PODÍL V %
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	266 671,00	94
Příjmy z prodeje zboží (jinak nakoupeno za účelem prodeje)	14 000,00	5
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	2 953,00	1
Celkem	283 624,00	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

Město Bruntál hradí náklady na provoz Pečovatelské služby Města Bruntál v plné výši ze svého rozpočtu. V roce 2006 činily celkové náklady 2 377 540 Kč. Z této částky bylo použito 85 % na financování osobních nákladů a 15% na náklady věcné. Služby zařízení využívalo 120 klientů. Příjmy byly realizovány ve výši 283 624 Kč, přitom 94 % tvořil příjem za poskytování služeb a výrobků, 5 % za prodej termonádob a 1 % vratka za přeplatek zálohy za platbu pronájmu nebytových prostor. Všechny údaje zachycuje Tab. 3.3.

3.4 Analýza hospodaření v roce 2007

Tím, že k 1. 1. 2007 vstoupil v platnost nový zákon o sociálních službách, došlo k řadě změn v oblasti poskytování sociálních služeb včetně zavedení Registru poskytovatelů sociálních služeb. Jedna z reakcí byla iniciována MSK, který v rámci střednědobého plánování přešel na cestu komplexního plánování sociálních služeb, za účelem rozvoje a podpory sítě sociálních služeb.

Sociální služby se podílely 18% na celkových výdajích rozpočtu města Bruntál, což činí 71 917 200 Kč. Výdaje rozpočtu města Bruntál byly realizovány ve výši 399 540 000 Kč, příjmy ve výši 405 568 000 Kč, odkud vyplývá kladné saldo hospodaření města ve výši

6 028 364 Kč. Na základě vyúčtování finančních vztahů s krajem a státním rozpočtem vznikla povinnost odvést částku týkající se sociální oblasti. Celková částka zahrnovala nevyčerpané účelové zdroje ze sociální oblasti ve výši 4 136 262 Kč, a to dotace na příspěvek na péči (dle zákona o sociálních službách), dotace na dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek při péči o osobu blízkou nebo jinou osobu, dávky zdravotně postiženým občanům a nevyčerpané dotace na výkon sociálně-právní ochrany dětí ve výši 42 363 Kč.

V roce 2007 bylo vybráno na poplatcích za výherní hrací přístroje 1 646 180 Kč. Z této částky bylo převedeno do sociální oblasti 38 % čili 626 180 Kč. Jak je vidět z Tab. 3.4, finanční prostředky jdou do různých oblastí sociálních služeb. Nejvyšší částkou přispělo město Bruntál na azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny z důvodu malé finanční soběstačnosti, poté na sociální rehabilitaci a centra sociálně rehabilitačních služeb. Město přispělo ze svého rozpočtu sedmi poskytovatelům sociálních služeb v celkové výši 851 672 Kč, jejichž podrobný seznam s příspěvkem je popsán v Příloze 6. Všechny dotace byly vyčerpány.

Tab. 3.4 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2007 (v Kč)

ODD. §	DRUH PŘÍSPĚVKU	VÝŠE PŘÍSPĚVKU	SKUTEČNĚ ČERPÁNO
PŘÍSPĚVKY Z VÝHERNÍCH HRACÍCH AUTOMATŮ			
4324	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	10 000,00	10 000,00
4344	Sociální rehabilitace	136 179,50	136 179,50
4345	Centra sociálně rehabilitačních služeb	133 000,00	133 000,00
4351	Osobní asis. peč. služba a podpora samostatného bydlení	10 000,00	10 000,00
4357	Domovy	7 000,00	7 000,00
4374	Azylové domy, nízkoprahová denní centra a noclehárny	210 000,00	210 000,00
4377	Sociálně terapeutické dílny	120 000,00	120 000,00
	CELKEM	626 179,50	626 179,50
PŘÍSPĚVKY Z ROZPOČTU MĚSTA			
-	Poskytovatelům sociálních služeb	0,00	851 672,00
-	CELKEM	0,00	851 672,00

Pramen: Závěrečný účet města Bruntál, vlastní úprava

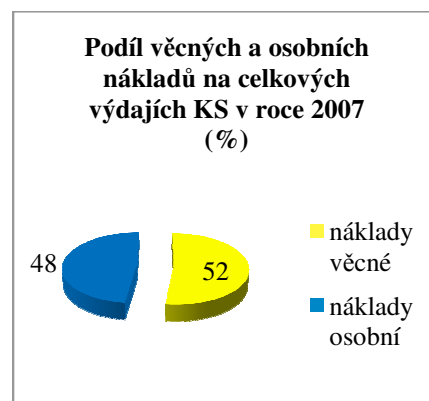
Příspěvek na péči byl vyplácen ve výši 47 497 000 Kč formou dotace ze státního rozpočtu. Jelikož finanční prostředky na tyto účely přicházejí na účet města zálohovým systémem vždy s předstihem, skutečné čerpání se může lišit. Tato situace nastala také v analyzovaném roce. Nevyčerpaná výše byla odvedena zpět do státního rozpočtu.

Co se týká komunitního plánování, byla zahájena fáze realizace schválením I. Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb Bruntálu na období 2007 – 2008, přičemž běžné výdaje byly čerpány ve výši 172 000 Kč.

Tab. 3.5 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2007

NÁKLADY BĚŽNÉ	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Ostatní osobní výdaje	37 400,00	-
Povinné poj. na soc. zab. a přísp. na st. pol. zaměstnanosti	9 724,00	-
Povinné poj. na veřejné zdr. poj.	3 366,00	-
Knihy, učební pomůcky a tisk	1 256,00	-
Náklady osobní celkem	51 746,00	48
NÁKLADY VĚCNÉ		
Drobný hmotný dl. majetek	15 000,00	-
Nákup materiálu j. n.	458,50	-
Nákup ostatních služeb	39 343,28	-
Opravy a udržování	1 440,00	-
Ostatní výdaje související s neinvestičními nákupy	472,50	-
Náklady věcné celkem	56 713,28	52
Náklady celkem	108 460,28	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

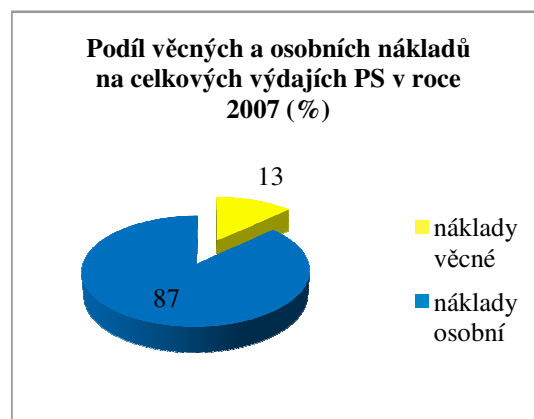

Z celkových výdajů města na sociální služby čerpal Klub seniorů 0,15 %. Hospodařil s rozpočtem ve výši 108 460 Kč, z toho osobní náklady činily 48 % z celkových výdajů, tj. 51 746 Kč a věcné náklady se podílely 52 % na celkových výdajích KS viz Tab. 3.5. Příjmy nerealizoval žádné. Nejvyšší položkou byl nákup ostatních služeb, který představoval nájemné prostorů včetně služeb, ve kterých je služba poskytována.

Tab. 3.6 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2007

NÁKLADY BĚŽNÉ	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Hrubé mzdy	1 548 855,00	-
Sociální pojištění	387 213,75	-
Zdravotní pojištění	139 396,95	-
Potraviny	679,00	-
Ochranné pomůcky	11 620,00	-
Knihy, učební pomůcky a tisk	825,00	-
Náklady osobní celkem	2 088 589,7	87
NÁKLADY VĚCNÉ		
Léky a zdravotnický materiál	130,00	-
Drobný hmotný dl. majetek	17 493,00	-
Nákup materiálu j. n.	40 747,00	-
Pohonné hmoty a maziva	53 961,20	-
Služby telekomunikací a radiokomunikací	28 170,71	-

VÝNOSY	Kč	PODÍL V %
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	373 560,00	97
Příjmy z prodeje zboží (jinak nakoupeno za účelem prodeje)	13 125,00	3
Celkem	386 735,00	100

Nákup ostatních služeb	150 124,80	-
Opravy a udržování	36 861,00	-
Náklady věcné celkem	327 487,51	13
Náklady celkem	2 416 077,21	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování

Další organizace zřízená městem je Pečovatelská služba Města Bruntál. K datu 1. 1. 2007 vstoupily v platnost nové zásady pro stanovení úhrad finanční spoluúčasti klienta na sociální službě. Jak je patrné z Tab. 3.6, v roce 2007 s počtem 122 klientů hospodařila s celkovými výdaji ve výši 2 416 077 Kč, z toho osobní náklady činily 87 % a věcné náklady 13 %. Příjmy byly realizovány ve výši 386 735 Kč s podílem 97 % z poskytování služeb a výrobků a 3 % z prodeje zboží, což zahrnoval prodej termonádob. Nejvyšší náklad, nákup ostatních služeb, byl zapříčiněn jak platbou pravidelného nájmu, tak také servisní prohlídkou aut sloužící k poskytování služeb. V rámci přerozdělení vybrané částky z VHP obdržela příspěvek ve výši 10 000 Kč.

3.5 Analýza hospodaření v roce 2008

Ze závěrečného účtu města Bruntál za rok 2008 vyplývá, že hospodaření s příjmy 383 268 208 Kč a výdaji 407 773 828 Kč skončilo záporným saldem ve výši -24 505 620 Kč z důvodu nepředvídatelných výdajů při investičních akcích města. Při vyúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem a rozpočtem kraje vznikla povinnost odvést nevyčerpané účelové zdroje z oblasti sociálních služeb a sociální oblasti obecně. Vratka zahrnovala dotaci na podporu terénní sociální práce, dotaci na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvku na péči (podle zákona o sociálních službách) a dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek při péči o osobu blízkou nebo jinou osobu v celkové výši 944 713 Kč a dotaci na výkon sociálně-právní ochrany dětí ve výši 95 698 Kč. Sociální služby se podílely na výdajích města 18 %, což ve finančním vyjádření činí výši 73 399 289 Kč.

V rámci vybraných plateb za VHP bylo přerozděleno vybraným právním formám poskytovatelů sociálních služeb 25 % celkové částky. Z plánované částky 700 000 Kč bylo zařízeními čerpáno 549 025 Kč ze dvou důvodů. Částka 1 975 Kč nebyla poskytovateli vyčerpana a zbývající částka nebyla vůbec přerozdělena. Příspěvky jdoucí z rozpočtu města byly přiděleny neziskovým organizacím v celkové výši 1 200 000 Kč, viz Tab. 3.7. Podrobný rozpis příspěvku nabízí příloha 6.

Tab. 3.7 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2008 (v Kč)

ODD. §	DRUH PŘÍSPĚVKU	VÝŠE PŘÍSPĚVKU	SKUTEČNĚ ČERPÁNO
PŘÍSPĚVKY Z VÝHERNÍCH HRACÍCH AUTOMATŮ			
4345	Centra sociálně rehabilitačních služeb	700 000,00	549 025,00
	CELKEM	700 000,00	549 025,00
PŘÍSPĚVKY Z ROZPOČTU MĚSTA			
-	Poskytovatelům sociálních služeb	0,00	1 200 000,00
-	CELKEM	0,00	1 200 000,00

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní úprava

Jediná dávka dle zákona o sociálních službách je příspěvek na péči, který byl v roce 2008 vyplacen v celkové skutečné výši 45 332 000 Kč. Jelikož plánovaná výše příspěvku byla vyšší než skutečnost, do státního rozpočtu byla odvedena vratka ve výši 521 000 Kč.

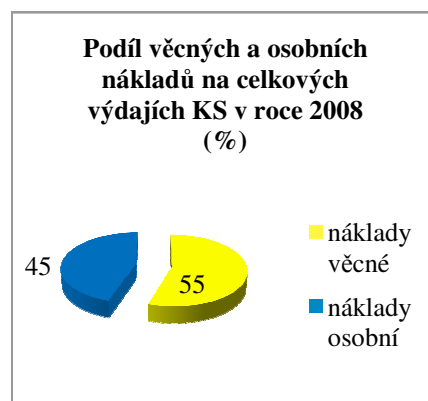
V roce 2008 vstoupil v platnost první řídicí dokument zastřešující dílčí strategické dokumenty v oblasti sociálních služeb a návazných aktivit na území MSK, a to Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb MSK na rok 2008 – 2009 zaměřený na stabilizaci tehdejšího stavu sociálních služeb MSK. S odstupem času lze konstatovat na základě zpětných vazeb, že většina z plánovaných cílů byla splněna. Městu Bruntál tak vyplynula povinnost vždy být v souladu s aktuálním střednědobým plánem v ohledu na jakoukoli aktivitu v rámci sociálních služeb a rovněž otevřel novou možnost čerpání dotačního programu pro zvýšení kvality poskytovaných sociálních služeb.

Běžné výdaje na proces komunitního plánování byly čerpány ve skutečné výši 298 050 Kč. Co se týká aktivit, byla schválena Řídicí skupina jako poradní orgán Rady města Bruntál s funkcemi řízení a koordinace činností vedoucí k realizaci Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb. Také proběhla evaluace I. Komunitního plánu sociálních služeb, přípravy na II. Komunitní plán sociálních služeb na léta 2009 - 2011 a byl aktualizován Katalog sociálních služeb města Bruntál.

Tab. 3.8 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2008

NÁKLADY BĚŽNÉ	Výdaje	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Ostatní osobní výdaje	25 300,00	-
Povinné poj. na soc. zab. a přísp. na st. pol. zaměstnanosti	6 578,00	-
Povinné poj. na veřejné zdr. poj.	2 277,00	-
Knihy, učební pomůcky a tisk	1 224,00	-
Náklady osobní celkem	35 379,00	45
NÁKLADY VĚCNÉ		
Elektrická energie	1 287,77	-
Nákup materiálu j. n.	359,00	-
Nákup ostatních služeb	27 633,00	-
Opravy a udržování	3 629,00	-
Ostatní výdaje související s neinvestičními nákupy	11 049,00	-
Náklady věcné	43 957,77	55
Náklady celkem	79 336,77	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

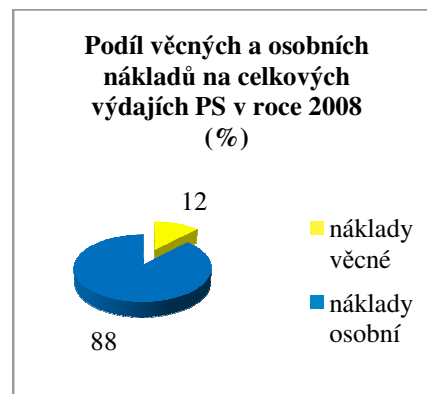
VÝNOSY	KČ
Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	1 445,00
Celkem	1 445,00

Klub seniorů se podílel na celkových výdajích na sociální služby 0,12 % s realizovanými výdaji ve výši 79 337 Kč, z toho 45 % tvořily osobní výdaje a 55 % věcné výdaje. V roce 2008 realizoval příjmy ve výši 1 445 Kč. Tuto položku nelze vnímat jako příjem v pravém slova smyslu, jelikož se jednalo o vratku záloh na nájemném a službách. Nejvyšší položku tvořilo nájemné včetně služeb. Podrobný popis položek obsahuje Tab. 3.8.

Tab. 3.9 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2008

NÁKLADY BĚŽNÉ	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Hrubé mzdy	1 714 779,00	-
Sociální pojištění	428 694,75	-
Zdravotní pojištění	154 330,11	-
Ostatní osobní výdaje	6 560,00	-
Potraviny	527,50	-
Ochranné pomůcky	20 960,00	-
Náklady osobní celkem	2 325 851,36	88
NÁKLADY VĚCNÉ		
Léky a zdravotnický materiál	2 181,00	-
Drobný hmotný dl. majetek	9 968,00	-
Nákup materiálu j. n.	60 443,22	-
Pohonné hmoty a maziva	63 763,40	-
Služby telekomunikací a radiokomunikací	29 540,21	-
Nákup ostatních služeb	135 278,40	-
Opravy a udržování	27 231,00	-

VÝNOSY	Kč	PODÍL V %
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	413 223,00	96
Příjmy z prodeje zboží (jinak nakoupeno za účelem prodeje)	16 547,00	4
Celkem	429 770,00	100

Náklady věcné celkem	328 405,23	12
Náklady celkem	2 654 256,59	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování

Pečovatelská služba města Bruntál v roce 2008 měla 125 klientů. Jak vyplývá z Tab. 3.9, realizovala příjmy ve výši 429 770 Kč, přičemž 96 % tvoří příjmy z poskytování služeb a výrobků a 4 % příjmy z prodeje termonádob. Náklady jsou tvořeny osobní složkou, která se podílí na celkových nákladech 88 %, a věcnou složkou podílející se 12 %. Nejvyšší položku tvoří jako každý rok nájemné. Dalšími nepravidelnými výdaji, které se promítly do zvýšených výdajů, byl nákup jízdních kol pro potřeby pečovatelek, nákup zdravotnického materiálu a zvýšená frekvence přepravy osob v podobě pohonných hmot a maziv. V tomto roce byl nainstalován docházkový systém pro zaměstnance.

3.6 Analýza hospodaření v roce 2009

Z finančního vztahu příjmů a výdajů rozpočtu města Bruntál vyplývá kladné saldo hospodaření ve výši 7 066 677 Kč. Město Bruntál realizovalo výdaje ve výši 428 794 530 Kč a příjmy ve výši 435 861 210 Kč, přičemž sociální služby se na výdajích města podílely 17 %, tj. 72 895 070 Kč. Jako každý rok, vznikla i letos povinnost odvést státnímu rozpočtu a rozpočtu kraje nevyčerpané účelové zdroje zvláště v sociální oblasti. Jedná se o dotace na podporu terénní sociální práce, příspěvek na péči (dle zákona o sociálních službách), dotace na dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek při péči o osobu blízkou nebo jinou osobu a dotace na výplatu pojistného v souvislosti s institutem veřejné služby v celkové výši 1 036 844 Kč a nevyčerpané dotace na výkon sociálně-právní ochrany dětí ve výši 532 058 Kč. Vratka ve výši 203 Kč byla odvedena z oblasti komunitního plánování.

V roce 2009 bylo vybráno na poplatcích z VHP 2 286 000 Kč. Na sociální oblast připadlo 28 % tj. 636 000 Kč. Příspěvek byl přidělen především na centra sociálně rehabilitačních služeb, v menší míře pak na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež. Dále město Bruntál přispělo jedenácti zařízeními poskytující sociální služby přímo ze svého rozpočtu částkou 1 679 000 Kč, přičemž nejvyšší příspěvek obdržela Slezská diakonie ve výši 730 000 Kč, viz Tab. 3.10. Detailnější rozpis příspěvků popisuje příloha 6.

Tab. 3.10 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2009 (v Kč)

ODD. §	DRUH PŘÍSPĚVKU	VÝŠE PŘÍSPĚVKU	SKUTEČNĚ ČERPÁNO
PŘÍSPĚVKY Z VÝHERNÍCH HRACÍCH AUTOMATŮ			
4345	Centra sociálně rehabilitačních služeb	550 439,00	536 000,00
4375	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	100 000,00	100 000,00
-	CELKEM	650 439,00	636 000,00
PŘÍSPĚVKY Z ROZPOČTU MĚSTA			
-	Poskytovatelům sociálních služeb	0,00	1 679 000,00
-	CELKEM	0,00	1 679 000,00

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní úprava.

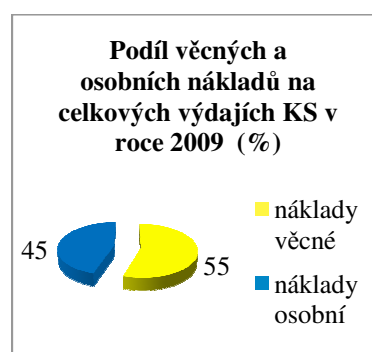
Sociální dávka příspěvek na péči byl vyplacen ve výši 42 124 000 Kč. Nevyčerpaná částka ve výši 382 000 Kč byla odvedena do státního rozpočtu.

Na Program rozvoje MSK 2006 - 2008 navazuje Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016. Náplň tohoto strategického dokumentu představuje pět globálních cílů, z nichž 4. cíl pod názvem „Kvalitní a kulturní prostředí, služby a infrastruktura pro život, práci a návštěvu“ se věnuje sociální oblasti. Sociálním službám je určen specifický cíl 4.4 „Zajistit obyvatelům kraje zdravotní a sociální služby“. Pro zvýšení kvality života obyvatel se zdravotním postižením vytváří MSK podmínky prostřednictvím strategického dokumentu „Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na období 2009 – 2013“. Dále byla přijata „Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v MS kraji na období 2009 – 2012“.

V roce 2009 byl schválen Zastupitelstvem města Bruntál II. Komunitní plán rozvoje sociálních služeb města Bruntálu na období 2009 – 2011, který byl součástí integrovaného plánu rozvoje města Bruntálu a v souladu s aktuálním střednědobým plánem MSK. Běžné výdaje na komunitní plánování činily 469 190 Kč. Z realizace programu „Podpora procesu komunitního plánování v Bruntále podle pravidelného harmonogramu jeho činnosti“ byla odvedena nevyčerpaná dotace ve výši 203 Kč.

Tab. 3.11 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2009

NÁKLADY BĚŽNÉ	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Ostatní osobní výdaje	25 200,00	-
Povinné poj. na soc. zab. a přísp. na st. pol. zaměstnanosti	5 825,00	-
Povinné poj. na veřejné zdr. poj.	2 097,00	-
Náklady osobní celkem	33 122,00	45
NÁKLADY VĚCNÉ		
Elektrická energie	1 347,82	-

Nákup materiálu j. n.	314,00	-
Nákup ostatních služeb	39 027,00	-
Náklady věcné celkem	40 688,82	55
Náklady celkem	73 810,82	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

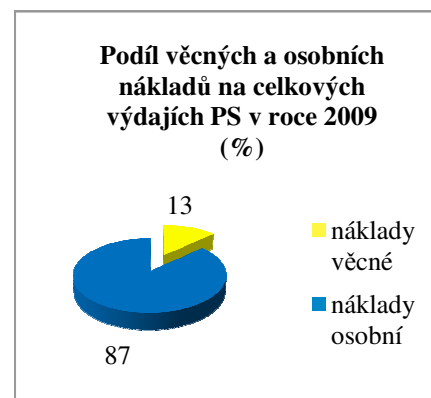
V roce 2009 došlo ke změně názvu Klubu důchodců na Klub seniorů. Důvodem změny byl společenský tlak na vnímání stáří. V roce 2009 byly realizovány pouze výdaje ve výši 73 811 Kč. Tímto se podílí Klub seniorů 0,1 % na celkových výdajích na sociální služby. Jak je patrné z Tab. 3.11, z celkových běžných nákladů tvoří 45 % náklady osobní a 55% náklady věcné. Analyzovaný rok nebyly realizovány žádné nepravdivé výdaje. Hlavní položku věcných výdajů tvořil opět nájem.

Tab. 3.12 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2009

NÁKLADY BĚŽNÉ	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Hrubé mzdy	1 630 421,00	-
Sociální pojištění	407 605,25	-
Zdravotní pojištění	146 737,89	-
Potraviny	548,00	-
Ochranné pomůcky	9 520,00	-
Náklady osobní celkem	2 194 832,14	87
NÁKLADY VĚCNÉ		
Drobný hmotný dl. majetek	2 717,00	-
Nákup materiálu j. n.	23 714,90	-
Pohonné hmoty a maziva	40 126,20	-
Služby telekomunikací a radiokomunikací	9 071,47	-
Nákup ostatních služeb	216 064,00	-
Opravy a udržování	43 131,90	-
Náklady věcné celkem	334 825,47	13
Náklady celkem	2 529 657,61	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

VÝNOSY	Kč	PODÍL V %
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	396 442,00	98
Příjmy z prodeje zboží (jinak nakoupeno za účelem prodeje)	8 721,00	2
Celkem	405 163,00	100

Pečovatelskou službu v roce 2009 využívalo 127 klientů, od kterých byly realizovány příjmy ve výši 405 163 Kč za poskytování služeb a výrobků z 98 % a prodeje zboží z 2 %. Osobní náklady činily 87 % a věcné náklady 13 % z celkových 2 529 658 Kč, jak zachycuje Tab. 3.12. Významnou položku v osobních nákladech tvoří ochranné pomůcky, které představují nákup oblečení, obuvi a dalších pomůcek pro zaměstnance Pečovatelské služby Města Bruntál. Z vyšších položek věcných nákladů lze vypíchnout platbu nájemného, pořízení

projektové dokumentace na napojení internetu a pořízení instalační tabule nacházející se před budovou zařízení.

3.7 Analýza hospodaření v roce 2010

Město Bruntál hospodařilo v roce 2010 s výdaji dosahující výše 518 455 480 Kč a realizovalo příjmy ve výši 460 440 490 Kč. Porovnáním příjmů a výdajů vyplývá záporné saldo hospodaření -58 014 994 Kč, to bylo dáno především investičními akcemi města, o kterých lze konstatovat, že nabyly nejvyšších nákladů od roku 1999. Sociální služby se na výdajích města podílely 15 % tj. 77 588 630 Kč, čímž obsadily třetí místo s nejvyšším podílem výdajů v rámci struktury rozpočtových skupin. Na konci zúčtovacího období vznikla povinnost odvést nevyčerpané účelové zdroje z oblasti sociální. Jednalo se o vratku ve výši 1 686 493 Kč u příspěvku na péči (dle zákona o sociálních službách), u dotace na dávky pomoci v hmotné nouzi, u dávek zdravotně postiženým občanům, příspěvku při péči o osobu blízkou nebo jinou osobu a ve výši 54 979 Kč na dotace na výkon sociálně-právní ochrany dětí.

Město Bruntál přispělo ze svého rozpočtu 16 poskytovatelům sociálních služeb částkou 1 793 000 Kč, viz příloha 6. Zkrácená verze Tab. 3.13 zobrazuje základní příspěvky jdoucí zařízením sociálních služeb. Příspěvky z VHP byly poskytnuty a čerpány v plné výši 490 000 Kč a podílely se tak 27 % na celkových příspěvcích z VHP. Zbývající částka byla soustředěna do oblasti sportu a kultury.

Tab. 3.13 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2010 (v Kč)

ODD. §	DRUH PŘÍSPĚVKU	VÝŠE PŘÍSPĚVKU	SKUTEČNĚ ČERPÁNO
PŘÍSPĚVKY Z VÝHERNÍCH HRACÍCH AUTOMATŮ			
4345	Centra sociálně rehabilitačních služeb	490 000,00	490 000,00
-	CELKEM	490 000,00	490 000,00
PŘÍSPĚVKY Z ROZPOČTU MĚSTA			
-	Poskytovatelům sociálních služeb	0,00	1 793 000,00
-	CELKEM	0,00	1 793 000,00

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní úprava.

Příspěvek na péči byl MěÚ Bruntál vyplacen ve skutečné výši 42 638 000 Kč. Formou záloh bylo poskytnuto o 430 000 Kč více, takže v závěrečném vyúčtování s ostatními veřejnými rozpočty došlo vrácení této nevyčerpané účelové dotace.

Rok 2010 byl rokem nového plánovacího období, kdy začal být aktuální Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2010 – 2014 navazující

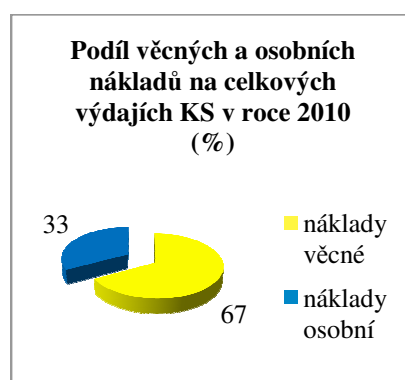
na předchozí plán. Priority tohoto plánu jsou popsány v podkapitole 2. 2. Tímto byla zahájena druhá fáze plánování sociálních služeb zaměřující se na fázi vytváření kvalitní sítě sociálních služeb. Mezi strategické dokumenty souběžně platné se čtyřletým obdobím patří materiál v oblasti protidrogové politiky MSK. Dále pokračovala možnost čerpání dotačních programů ze MSK.

Co se týká činností komunitního plánování, probíhá realizační období Rozvoje sociálních služeb města Bruntál na období 2009 – 2011 a došlo k aktualizaci Katalogu sociálních služeb města Bruntál. Běžné výdaje byly realizovány ve výši 231 340 Kč.

Tab. 3.14 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2010

NÁKLADY BĚŽNÉ	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Ostatní osobní výdaje	25 200,00	-
Povinné poj. na soc. zab. a přísp. na st. pol. Zaměstnanosti	6 300,00	-
Povinné poj. na veřejné zdr. poj.	2 268,00	-
Knihy, učební pomůcky a tisk	180,00	-
Náklady osobní celkem	33 948,00	33
NÁKLADY VĚCNÉ		
Drobný hmotný dl. majetek	17 161,00	-
Elektrická energie	1 697,47	-
Nákup materiálu j. n.	606,00	-
Nákup ostatních služeb	48 377,80	-
Náklady věcné celkem	67 842,27	67
Náklady celkem	101 790,27	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

Také v roce 2010 Klub seniorů aktivně provozoval svou činnost, lze zmínit např. uskutečnění zájezdů a besedy pořádané ve spolupráci s Policií ČR a Městskou policií Bruntál na téma Prevence seniorů. Z Tab. 3.14 je patrné, že výdaje činily 101 790 Kč, přičemž 33 % tvořily osobní náklady na jednoho zaměstnance a zbývajících 67 % tvořily náklady věcné, kde nejvyšší náklad dosahující výše 48 378 Kč představoval platbu nájemného včetně služeb a přepravu osob.

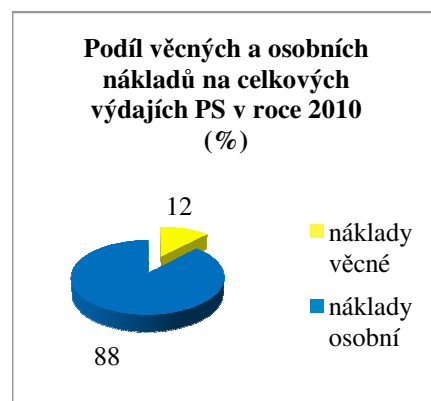
Tab. 3.15 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2010

NÁKLADY	KČ	PODÍL V %
NÁKLADY OSOBNÍ		
Hrubé mzdy	1 720 195,00	-
Sociální pojištění	430 048,75	-
Zdravotní pojištění	154 817,55	-
Platy zaměstnanců v prac. poměru	152 571,00	-
Ostatní osobní výdaje	71 457,00	-
Povinné poj. na soc. zab. a přísp. na st. pol. zaměstnanosti	56 008,00	-
Povinné poj. na veřejné zdr. poj.	20 333,00	-
Potraviny	1 413,00	-
Ochranné pomůcky	18 769,00	-
Náklady osobní celkem	2 625 612,30	88
NÁKLADY VĚCNÉ		
Drobný hmotný dl. majetek	27 300,00	-
Nákup materiálu j. n.	43 735,00	-
Pohonné hmoty a maziva	59 039,30	-
Nákup ostatních služeb	188 022,00	-
Opravy a udržování	45 382,00	-
Náklady věcné celkem	363 478,30	12
Náklady celkem	2 989 090,60	100

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

V roce 2010 využívalo služby Pečovatelské služby města Bruntál 136 klientů, kteří realizovali příjmy ve výši 417 417 Kč. Na této částce se 98 % podílel prodej služeb a výrobků a 2 % tvoří příjmy z prodeje termonádob. Procentní poměr výdajů ve výši 2 989 091 Kč je následující. Osobní náklady představovaly 88% celkových běžných nákladů díky skutečnosti, že kromě osmi stálých zaměstnanců v roce 2010 působil v zařízení praktikant. Věcné náklady s podílem 12 % zahrnovaly platbu nájemného a jednorázového nákupu termonádob pro rozvoz obědů. Tyto údaje zachycuje Tab. 3.15.

VÝNOSY	Kč	PODÍL V %
Příjmy z poskytování služeb a výrobků	410 634,00	98
Příjmy z prodeje zboží (jinak nakoupeno za účelem prodeje)	6 783,00	2
Celkem	417 417,00	100

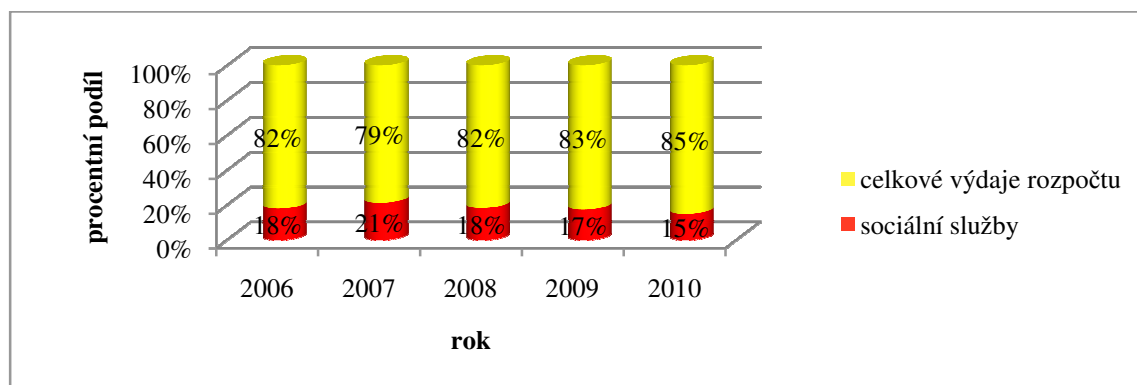
4 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ ANALÝZY, NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Poslední kapitola, jak název napovídá, se zabývá zhodnocením výsledků na základě předchozí provedené analýzy jednotlivých výdajů na sociální služby. Datová základna je získána na základě analýzy a statisticko-matematických metod, pomocí níž jsou formulovány návrhy a doporučení v oblasti financování a kvality sítě poskytovaných sociálních služeb na území města Bruntál.

4.1 Zhodnocení výsledků analýzy

Město Bruntál ve sledovaném období hospodaří vyrovnaně s mírně rostoucí tendencí jak příjmů, tak výdajů. Záporná salda hospodaření v letech 2006, 2008 a 2010 jsou způsobena především investičními akcemi města, ovšem ty nemají žádný vliv na výdaje rozpočtu do sociální oblasti. Průměrně město vydává na sociální služby 17,8 %, tj. 73 478 858 Kč, a je tak třetí nejvíce investovanou oblastí dle dělení rozpočtové skladby, viz Obr. 4.1. Nad průměrem se pohyboval rok 2007, kdy byly čerpány dotace na komunitní plánování a příspěvky neziskovým organizacím poskytující sociální a návazné služby. Byť v procentním vyjádření náklady na sociální služby měly od tohoto roku klesající tendenci z důvodu úsporných opatření, ve finančním vyjádření částky rostly z důvodu zvyšujících se celkových výdajů.

Obr. 4.1 Podíl finančních prostředků na sociální služby z rozpočtu města (v %)

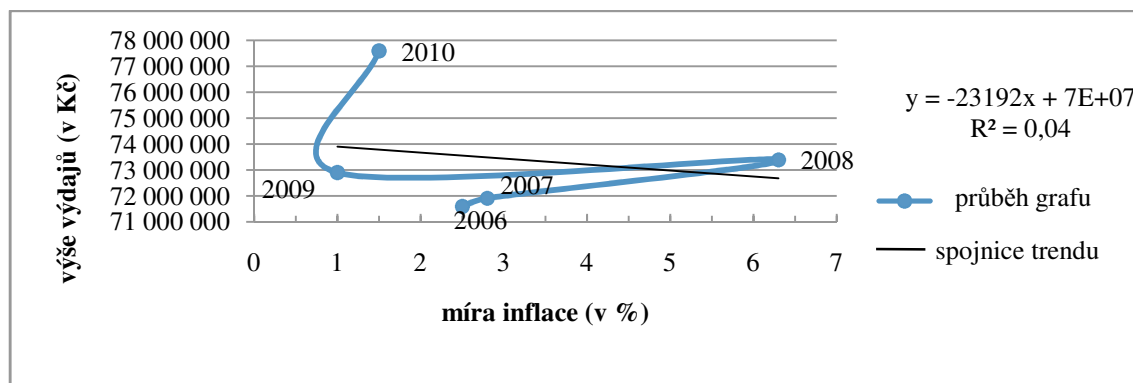

Pramen: Závěrečný účet města Bruntál za rok 2006, 2007, 2008, 2009, 2010; vlastní zpracování.

Náklady na sociální služby ve sledovaném období ve finančním vyjádření vykazují neustálý nárůst. Jak zobrazuje Obr. 4.2, regresní analýza dokázala, že výdaje na sociální služby nejsou lineárně závislé na inflaci. Na vodorovné ose je vyčíslena míra inflace, na svislé ose jsou zaneseny výdaje rozpočtu města Bruntál na sociální oblast, přičemž popisky

dat značí jednotlivé roky. Odtud vyplývá, že výši výdajů ovlivňují převážně jiné faktory než kolísavá hodnota ceny peněz (inflace), např. zvyšující se počet seniorů.

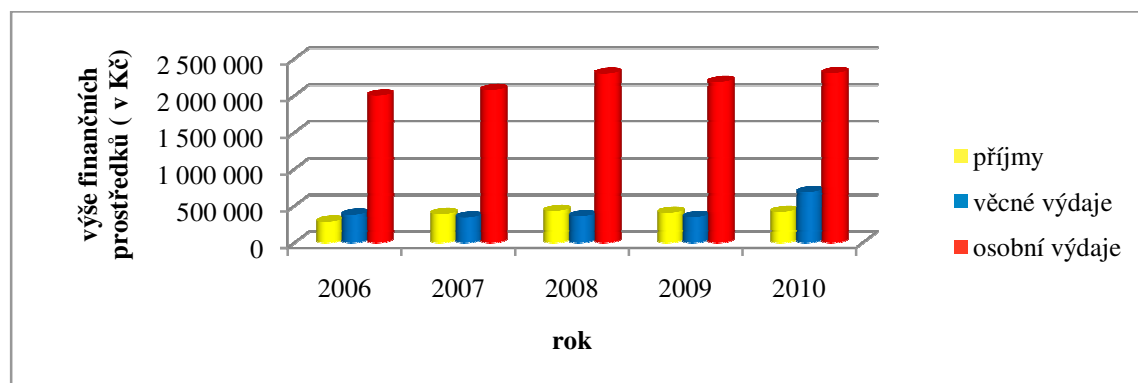
Obr. 4.2 Závislost výdajů rozpočtu města Bruntál na inflaci v letech 2006 - 2010

Pramen: interní materiály Pečovatelské služby města Bruntál, vlastní zpracování.

Pečovatelská služba Města Bruntál za sledované období 2006 – 2010 neprošla výrazným vývojem. Jak je patrné z Obr. 4.3, vývoj příjmů a výdajů má rostoucí tendenci. Na základě předchozí analýzy lze odůvodnit jednotlivé odlišnosti v rámci celkového vývoje Pečovatelské služby Města Bruntál. Osobní výdaje se průměrně podílí na celkových výdajích 88 %, ty jsou dány formou poskytované služby, věkovou strukturou a zdravotním stavem uživatelů. Finanční prostředky na mzdy pracovníků jsou čerpány formou dotace z MPSV. Rok 2008 vybočuje z lineárního vývoje díky vyšším výdajům na ochranné pomůcky a ostatním osobním výdajům. Jednorázově byl nakoupen pracovní oděv, obuv a ochranné pracovní pomůcky pro zaměstnance ve výši 20 960 Kč. Osobní náklady byly celkově zvýšené o 6 560 Kč zaměstnáním asistentky formou pracovní dohody, která byla financována z rozpočtu Pečovatelské služby Města Bruntál nikoli z dotace. Na celkových výdajích se věcné výdaje podílí průměrně 22 %.

Obr. 4.3 Příjmy a výdaje Pečovatelské služby města Bruntál v letech 2006 – 2010 (v Kč)

Pramen: interní materiály MěÚ Bruntál, vlastní zpracování.

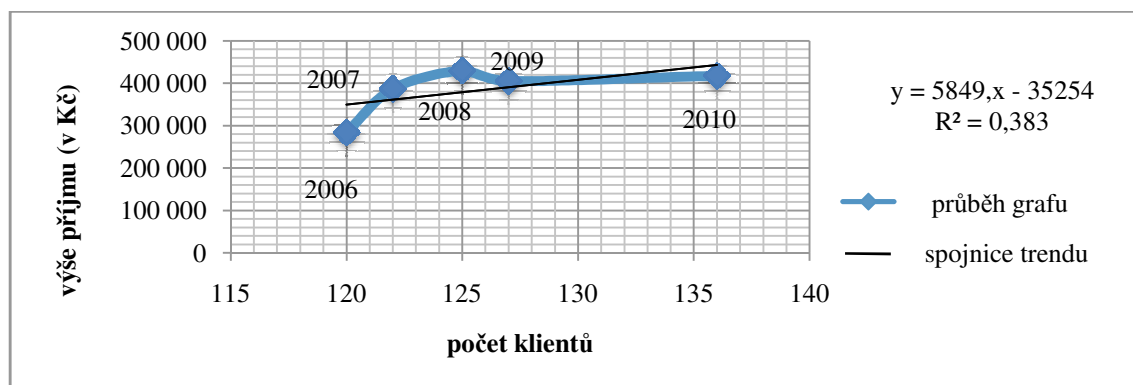
Příloha 7 obsahuje graf, který zachycuje tyto jednotlivé položky ve sledovaném období, z čehož je patrné, že vývoj věcných výdajů má kolísavou tendenci. Nejvyšší položku ve všech obdobích tvoří nákup ostatních služeb. Jedná se o platbu nájemného a služeb bytových i nebytových prostor. Nejvyšší úroveň výdajů ve výši 216 064 Kč byla realizována v roce 2009, kdy mimo platbu nájemného byla pořízena informační tabule před budovu Pečovatelské služby Města Bruntál a provedení internetového připojení včetně projektové dokumentace. Druhou významnou položkou jsou pohonné hmoty a maziva, které slouží na úhradu dopravy obědů a osob. Ve sledovaném období se pohybují přibližně ve stejné průměrné výši, a to 52 312 Kč. V průměrné výši 39 271 Kč za čtyři období se pohybuje položka nákup materiál jinde neuvedený. V roce 2008 tento průměr byl převýšen na částku 60 443 Kč z důvodu pořízení nových termonádob a nákup jízdních kol pro pečovatelky. Služby telekomunikací a radiací byly vedeny do roku 2009, kdy zahrnovaly nejen platby za služby, ale i pořízení docházkového systému. Od roku 2010 byla tato položka součástí účetnictví města Bruntál. Poslední zmíněnou významnou položkou jsou opravy a udržování, kam spadají faktury za opravu a údržbu automobilů či praček. Kapitálové výdaje nebyly realizovány žádné, jelikož PS nevlastní žádný kapitálový majetek. Ostatní položky jsou víceméně zanedbatelné v poměru k celkovým věcným výdajům, a proto podrobnější jejich popis není nutný.

Co se týká příjmů, rostoucí vývoj je patrný z Obr. 4.4. Příjem Pečovatelské služby Města Bruntál je tvořen příjmy z poskytování služeb a výrobků, které tvoří v průměru 97 % celkových příjmů a příjmy z prodeje zboží (termonádob) podílející se 3 %. Výjimku zaznamenal rok 2006, kdy příjmy byly navýšeny o 2 953 Kč formou vratky za zálohy na nájemné a služby. Obr. 4.4 za pomoci metod regresní analýzy ukazuje závislost výše realizovaného příjmu na vývoji počtu klientů, z čehož vyplývá lineární závislost a tzn., že výše příjmu je z 62 % závislá na počtu klientů. Roli zde tím pádem hrají i jiné faktory jako např. prodej termonádob. Součástí grafu je rovněž spojnice trendu, která vystihuje vývojový trend a rovnice regrese, pomocí níž lze předpovídat hodnotu příjmů.¹⁶

---

¹⁶ Pro účely výpočtu byly do příjmů zahrnuty veškeré příjmy realizované v daných letech a počet klientů, které evidovala Pečovatelská služba Města Bruntál. Závislost příjmů na počtu klientů byla vypočítána následovně: hodnota spolehlivosti $R^2=0,383$ byla odmocněna, tzn. $I=\sqrt{0,383}=62\%$.

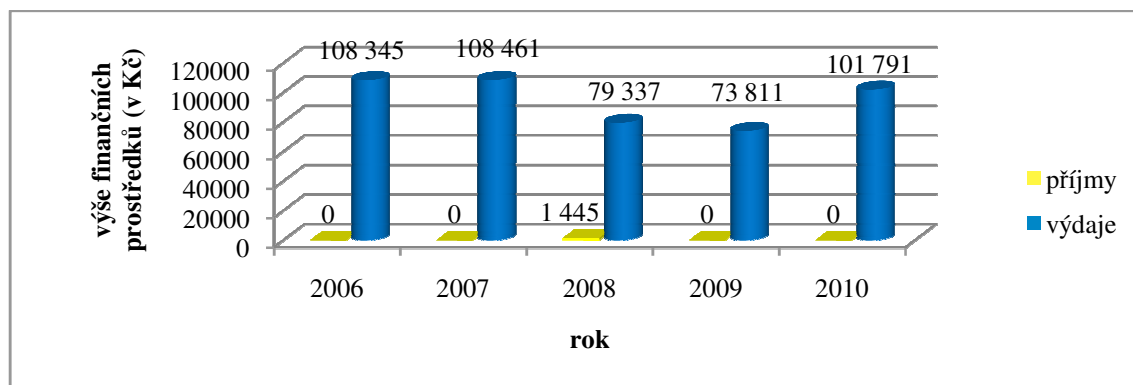
Obr. 4.4 Závislost příjmu na počtu klientů Pečovatelské služby Města Bruntál

Pramen: interní materiály Pečovatelské služby Města Bruntál, vlastní zpracování.

Klub seniorů je financovaný z rozpočtu města Bruntál. Vývoj hospodaření byl silně ovlivněn hospodářskou krizí v letech 2008 – 2009, jak ilustruje Obr. 4.5, a docházelo k úsporným balíčkům. U vývoje celkových nákladů tudíž nelze určit jednoznačnou tendenci. V příloze 8 je zachycen vývoj jednotlivých položek jak osobních, tak věcných nákladů. Kapitálové výdaje nebyly ve sledovaném období realizovány žádné, protože Klub seniorů nevlastní žádnou budovu ani zařízení. Osobní náklady se podílely na celkových nákladech v průměru 39 %, a jak již bylo v podkapitole 2.2 zmíněno, personální zajištění tvoří jeden zaměstnanec pracující na dohodu. Věcné výdaje se podílejí na celkových výdajích průměrně 61 %. Nad průměrem se pohybují roky 2006 a 2010. V roce 2006 měl zvýšené výdaje z důvodu rekonstrukce a úprav vnitřních prostor zázemí Klubu seniorů. V roce 2010 se podařilo uskutečnit dva zájezdy a řadu přednášek, které navýšily výdaje. Obecně nejvyšší položku tvořila ve všech letech platba nájemného včetně zálohy za služby. Klub seniorů nerealizuje žádné příjmy. Výjimku zaznamenal rok 2008, kdy se jednalo o vratku za platbu nájemného a služeb ve výši 1 445 Kč, tudíž tuhle částku nelze zaznamenat jako skutečný příjem.

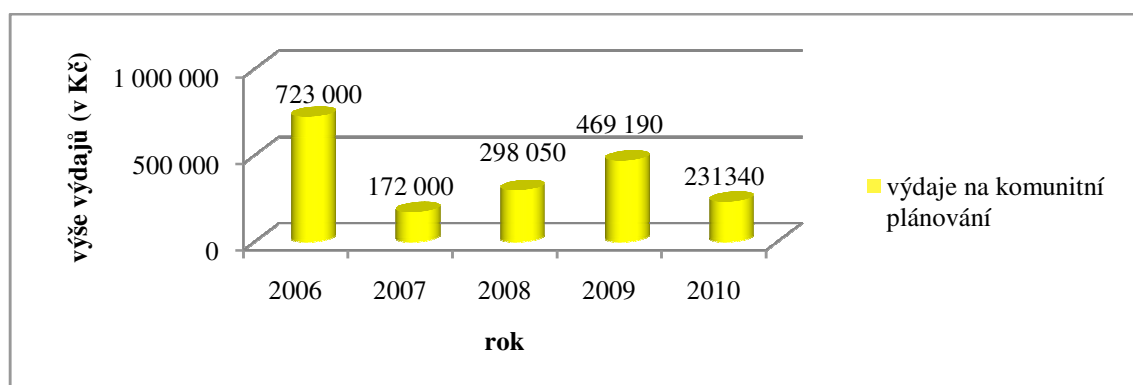
Obr. 4.5 Příjmy a výdaje Klubu seniorů Bruntál v letech 2006 – 2010 (v Kč)

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

Rok 2006 lze označit jako období vzniku komunitního plánování, s tím souvisí nejvyšší výdaje uskutečněné na počátku sledovaného období realizované ve výši 723 000 Kč, přičemž 486 000 Kč bylo čerpáno z dotace KÚ MSK. Tyto zvýšené výdaje souvisí s prvotními investicemi na podporu komunitního plánování. Bylo pořízeno technické vybavení, software na webovou prezentaci, public relation a další předměty pro potřeby komunitního plánování, např. fotoaparát, diktafon, diaprojektor a zajištěn tisk katalogu. V letech 2006 – 2009 byly částečně hrazeny náklady z dotací. Rozdílné výše nákladů v obdobích jsou závislé na přidělené částce z rozpočtu a následném vyčerpání na konci roku.

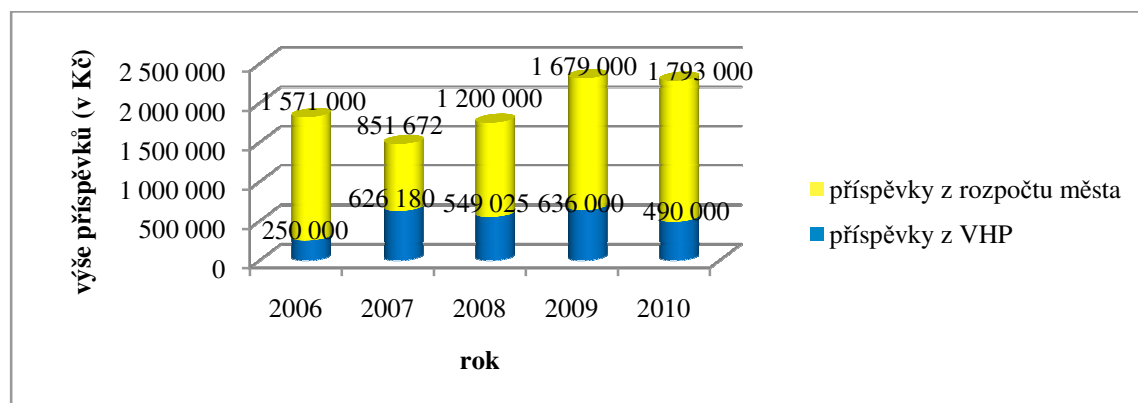
Obr. 4.6 Vývoj výdajů na komunitní plánování v letech 2006 - 2010 (v Kč)

Pramen: Závěrečný účet města Bruntál 2006, 2007, 2008, 2009, 2010; vlastní zpracování.

Město Bruntál finančně podporuje poskytovatele sociálních služeb a neziskové organizace poskytující sociální služby formou příspěvku z rozpočtu města a z vybrané částky za VHP. Na konci každého roku město Bruntál vyhlásilo záměr o poskytnutí příspěvků organizacím, do kterého se mohli přihlašovat buď poskytovatelé sociálních služeb pokud jde o příspěvky z rozpočtu města anebo neziskové organizace o příspěvky z VHP. O přidělení příspěvků rozhodovala komise v dvoukolovém řízení na základě určitých kritérií.

Obr. 4.7 Vývoj příspěvků z rozpočtu města a VHP v letech 2006 – 2010 (v Kč)

Pramen: interní materiály města Bruntál, vlastní zpracování.

Z Obr. 4.7 je zřejmé, že ve sledovaném období nelze jednoznačně určit tendenci poskytnutých příspěvků, jelikož příspěvky na tuto oblast ještě připadají na kulturu a sport ve městě Bruntále. V průměru je z výtěžku VHP, jehož výše je každý rok rozdílná, poskytováno přibližně 30 % částky, tj. 575 301 Kč. Do průměru není zahrnut rok 2006, kvůli odlišnosti zaznamenaných údajů. Navíc je specifický tím, že v příspěvcích z rozpočtu města jsou zahrnuty výdaje na oblast prevence kriminality. Seznam poskytnutých částek jednotlivým organizacím zachycuje příloha 6, přičemž odlišná struktura jednotlivých tabulek je zapříčiněná účetní záležitostmi v daném roce.

4.2 Návrhy a doporučení v oblasti sociálních služeb

Po zhodnocení výsledků analýzy byl získán ucelený obraz o fungování sítě sociálních služeb ve městě Bruntále včetně finančních vazeb, z čehož lze vycházet při formulaci vlastních návrhů a doporučení.

Z informací Obr. 4.1 a 4.2 lze konstatovat, že celkové výdaje na sociální služby i v dalším období s největší pravděpodobností porostou bez ohledu na ekonomickou situaci Bruntálu. K tomu přispívá fakt zmiňovaný v podkapitole 2.2 o převedení zřizovatelské funkce Domova pro seniory pod město Bruntál.

Sociální služby ve městě Bruntále jsou financovány více zdrojově. Veřejné finanční prostředky fakticky plynou ze tří oblastí, a to z MPSV ČR, z rozpočtu MSK a z rozpočtu města. Z MPSV čerpá město Program podpory typu A, rovněž využívá dotační programy MSK, z rozpočtu obce finančně podporuje poskytovatele sociálních služeb i neziskové organizace prostřednictvím vyhlášení dotačních řízení, což lze označit za vyhovující. Posledním veřejným zdrojem jsou evropské prostředky, které se zařízení pokoušejí čerpat. Pokud lze brát v úvahu aktuální situaci v roce 2011 a 2012, jednotlivé kapitoly státního rozpočtu se ocitají pod tlakem snižování svých výdajů. Ovšem v souvislosti s neustálým zvyšováním výdajů na sociální služby ve městě Bruntále vyplývá, že se nelze spoléhat na pomoc ze strany státu. Účelně se jeví přehodnotit stávající systém financování a nalézat nové zdroje v oblasti neveřejné sféry a od uživatelů. Kladně lze hodnotit aktuální postup města Bruntálu, kdy od roku 2012 pracuje na novém modelu financování sociálních služeb.

V roce 2006 bylo vyhovujícím krokem zavedení procesu komunitního plánování, které v průběhu sledovaného období vykazovalo úspěšné výsledky. Také výrazně přispělo ke kvalitní síti sociálních služeb ve městě Bruntále tím, že vytvořilo v rámci KPSS pracovní skupiny, komunikovalo se všemi zainteresovanými stranami sociálních služeb a zmapovalo

síť poskytovatelů i neziskových organizací. V roce 2009 se městu Bruntál dostalo ocenění v podobě čestného uznání v soutěži s názvem O lidech s lidmi zaštiťované MPSV ČR právě za projekt I.KPSS, konkrétně za zapojování veřejnosti a nestátních neziskových organizací do rozhodovacích procesů v ČR. Na základě praktické kapitoly lze doporučit nadále pracovat s aktuálními KPSS a pravidelně aktualizovat katalogy sociálních služeb města Bruntál, přičemž síť rozšířit o další neziskové organizace, působící nejen na území města Bruntál, ale v celém okrese Bruntál.

Po zhodnocení výsledků analytické části je formulováno několik konkrétních doporučení do oblasti financování sociálních služeb a k činnostem Pečovatelské služby Města Bruntál a Klubu seniorů jako organizací zřizovaných městem, neziskovým organizacím.

Na základě faktu, že město Bruntál vydává na registrované poskytovatele sociálních služeb ze svého rozpočtu necelých 10 % (ve sledovaném období se procentní míra pohybuje v rozmezí 5 – 6 %) a dle Střednědobého plánu sociálních služeb MSK by se tato míra měla pohybovat mezi 20 – 25%, musí nutně dojít k opatřením, která zajistí potřebné finanční prostředky. V polovině každého roku se připravují podklady, které se následně předkládají pro schvalování rozpočtu města na následující období. Vhodným doporučením je zpracování dobré finanční analýzy z oblasti sociálních služeb včetně podložené argumentace, a tím získat vyšší prostředky z rozpočtu města Bruntál. Další doporučení směřuje do oblasti čerpání evropských financí. Jak bylo zmíněno, poskytovatelé i neziskové organizace se již pokouší tento způsob financování svých činností využívat, avšak tento zdroj není jistý a úspěšnost čerpání není 100%. I přes náročnost zpracování by se měly zařízení zaměřit na kvalitu a četnost podávaných žádostí tak, aby patřily k top projektům.

Město Bruntál ve funkci zřizovatele Pečovatelské služby Města Bruntál, již naformulovalo jisté požadavky v rámci komunitního plánování konkrétně v II. KPSS. Po osobních návštěvách a podnětných konzultacích je doporučeno provedení následných opatření, byť by měly za následek nárůst osobních výdajů. Jedná se o zvýšení počtu personálu a změnu pracovní doby formou směnného provozu, který by spočíval v nepřetržitém 24 hodinové zajištění poskytování služeb, včetně víkendů a svátků. Dále vzhledem k nárůstu počtu uživatelů a službě rozvozu obědů je žádoucí zajistit kvalitní vozový park, a to nákupem minimálně jednoho automobilu. Tato záležitost by mohla být financována možnostmi, která je prozatím nevyužita, a to nastavením limitů úhrady za poskytnuté služby do maximální možné výše. Správa bytových i nebytových prostor je záležitostí Hospodářské správy města Bruntál. Stálo by za úvahu provést rekonstrukci a finanční prostředky čerpat

formou dotace z operačních programů EU. Město Bruntál a MSK na základě jednání a spolupráce přehodnotilo působení Klubu seniorů, kterého je rovněž zřizovatel, a v roce 2014 dojde k organizačním změnám a novým finančním krokům, viz podkapitola 2.2, které pomohou zkvalitnit danou službu. Tento krok lze jednoznačně podpořit. Návrhem na zvýšení příjmů by mohlo být zapojení samotných seniorů do výroby vlastních výrobků, které by umístili do obchodů, za účelem prodeje a případně vystavovali na trzích a výstavách.

Město Bruntál podporuje neziskové organizace poskytující návazné služby na svém území formou příspěvků z vybrané částky VHP, organizacím lze doporučit tohoto vstřícného kroku využít a příspěvky čerpat v maximální možné výši. Prezentaci na dobré úrovni zajistilo poskytovatelům sociálních služeb i návazným službám umístění medailonku v Katalogu sociálních služeb. Nicméně snaha organizací se dostat do povědomí potenciálních sponzorů a dobrovolných pracovníků by neměla ustávat. S tím souvisí budování kvalitního PR a fundraisingu, pomocí něhož by organizace mohly získávat včetně finanční podpory i dobrovolníky pro personální zajištění. Další možností je zviditelnění např. na dnech obce, konaných výstavách či veletrzích.

Možnost nového zdroje financování sociálních služeb je spatřován ve změně legislativy zavedením nové obecně závazné vyhlášky, která by zaváděla povinnost každého ekonomického subjektů přispívat částkou 100 Kč ročně pro účely sociálních služeb, a to na základě myšlenky, že je potřeba hledat nové zdroje financování. V úvahu připadají právě ekonomické subjekty jako organizace vytvářející zisk.¹⁷ Analýza je následující. Z dat tabulky 2 z přílohy 4 vyplývá, že na území okresu Bruntál se nachází ve sledovaném období v průměru 8 %, tj. 19 334 registrovaných ekonomických subjektů. Vynásobením částky 100 Kč a počtu subjektů lze dosáhnout částky 1 933 400 Kč. I po odečtení nákladů souvisejícími s každoroční realizací (formuláře, personální zajištění) a případným poklesem počtu subjektů z důvodu ekonomické krize či jiných důvodů, se stále jedná o významnou částku přesahující 1 000 000 Kč, která by významně pomohla registrovaným poskytovatelům sociálních služeb zkvalitnit své služby.

Zvýšením finančních prostředků do oblasti sociálních služeb s sebou ponese i vedlejší efekty, než jen vyřešení finanční situace organizací. Mohou se vytvořit nová pracovní místa, což přispěje ke snížení nezaměstnanosti a zároveň bude pozvednuta životní úroveň jak občanů využívajících tyto služby, tak ostatním obyvatelům.

---

¹⁷ Pro účely návrhu se neberou v úvahu subjekty hospodařící vyrovnaně či se ztrátou.

5 ZÁVĚR

Obec jako základní územní jednotka zastává na svém území řadu funkcí, mimo jiných i sociální a ekonomickou, pomocí nichž usiluje o sociální soudržnost a ochranu chudých obyvatel prostřednictvím zabezpečení sociální péče a sociálních služeb. Právě na financování sociálních služeb se významnou měrou podílejí rozpočty obcí. Přispívají nejen jako zřizovatelé na zajištění chodu jimi zřízených organizací, ale rovněž podporují poskytování sociálních služeb nestátními neziskovými organizacemi na svém území.

Diplomová práce byla zaměřena na zabezpečování sociálních služeb ve městě Bruntál a jejich financování. K naplnění cíle a potvrzení hypotézy došlo na základě metody rešerše odborné literatury a podnětných konzultací na MěÚ Bruntál, přičemž byly použity postupy a metody definované v úvodu práce. Diplomovou práci tvoří teoretická a aplikační část.

První část diplomové práce se zabývala teoretickým vymezením systému sociálních služeb především na obecní úrovni. Pomocí zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a odborné literatury byly definovány základní pojmy sociálních služeb, právní formy zařízení, typy zřizovatelů sociálních služeb a systém financování. Na úrovni územní samosprávy byly vymezeny základní pravomoci a kompetence krajských i obecních úřadů. Významným nástrojem v oblasti sociálních služeb z hlediska dostupnosti, sociální soudržnosti a podpory sociálního začleňování je analýza sociálních potřeb a metoda komunitního plánování.

Druhá část směřovala k naplnění cíle diplomové práce a potvrzení hypotézy formou analýzy informací ve sledovaném období 2006 - 2010. Město Bruntál je jedním ze šesti okresních měst Moravskoslezského kraje. Z důvodu uvedeného v kapitole, jsou demografické i ekonomické charakteristiky zpracovány za celý okres Bruntál. Z provedených analýz vyplývá, že obyvatelstvo na území stárne a počet klesá. Pokud se berou v úvahu ekonomické charakteristiky, spolu se zvyšujícím počtem seniorů tyto výsledky řadí okres Bruntál k rozvojovým oblastem s vysokou nezaměstnaností, která jenom umocňuje důležitost a dostupnost kvalitní sítě sociálních služeb. I přes nedefinovatelný pojem kvalita sítě sociálních služeb lze obecně říci, že kvalita souvisí s kvantitou a tyto atributy jsou závislé na financích. Kvůli nedostatku finančních prostředků se mohou organizace dostávat do situací, kdy dochází ke snižování stavu zaměstnanců a neschopnosti zajistit sociální péči dle standardů či snížení kapacit. Občané nacházející se v obtížně řešitelné situaci tak nebudou moct dosáhnout na poskytovanou službu a nebude tak zajištěna dostatečná péče,

což se projeví snížením životní úrovně. Z tohoto důvodu je otázka financování sociálních služeb tak významná.

Město Bruntál průměrně vydává každoročně na sociální služby dle rozpočtové skladby necelých 18% ze svého rozpočtu. Tento finanční objem je určen jak na podporu role obce jako zajišťovatele sociálních služeb, tak slouží k podpoře neziskových organizací. V okrese Bruntál působí 57% všech typů sociálních služeb MSK. Na území města Bruntál se nachází 19 registrovaných poskytovatelů sociálních služeb a 20 neziskových organizací poskytující sociální a návazné služby. Město Bruntál je zřizovatelem dvou zařízení, a to Pečovatelské služby Města Bruntál a Klubu seniorů, jejichž rozpočty jsou přímo napojené na rozpočet města. Z rozpočtu města jsou rovněž podporováni poskytovatelé sociálních služeb formou příspěvků a z vybrané částky VHP jsou podporovány neziskové organizace. Ve sledovaném období začala být uplatňována metoda komunitního plánování, která dosahuje významných výsledků přispívajících k efektivnímu rozvoji sociálních služeb. Výstupem jsou KPSS, které musejí být v souladu s aktuálními Střednědobými plány sociálních služeb MSK.

Na základě zhodnocení analytické části byly formulovány doporučení a návrhy v jednotlivých řešených oblastech, včetně návrhu nové obecně závazné vyhlášky, jejímž schválením a vykonáváním by byl získán nový zdroj financování sociálních služeb.

Hypotéza znějící: „Z rozpočtu města Bruntál směřují finanční prostředky převážně k neziskovým organizacím poskytující sociální služby a služby s nimi související“ byla zamítnuta. Neziskové organizace mají možnost se každoročně ucházet o příspěvky z VHP vyhrazené z rozpočtu města, přičemž tato částka ve sledovaném období i předpokládaném budoucím vývoji nepřekročí hranici příspěvků dané k dispozici registrovaným poskytovatelům sociálních služeb. Neziskové organizace tudíž musí vyvíjet úsilí k získání finančních prostředků jiným směrem. K tomu přispívá fakt, že dle Střednědobého plánu sociálních služeb MSK se mají výdaje na registrované poskytovatele sociálních služeb zdvojnásobit.

Cíl diplomové práce, navrhnout změny a doporučení financování v oblasti sociálních služeb zabezpečovaných MěÚ Bruntál, a to na základě analýzy hospodaření rozpočtu města Bruntál, Městské pečovatelské služby Bruntál a Klubu seniorů v letech 2006 – 2010, byl naplněn.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1) Knižní zdroje

HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. 2. přeprac. vyd. Opava: Optys, 2007. 208 s. ISBN 80-85819-60-0.

HORIZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 1. vyd. Aleš Čeněk, Plzeň: 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.

KREBS, Vojtěch a kol. *Sociální politika*. 5. přeprac. a akt. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 544 s. ISBN 978-80-7357-585-4.

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Metody a řízení sociální práce*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. 384 s. ISBN 978-80-7367-502-8.

MATOUŠEK, Oldřich a kol. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PRŮŠA, Ladislav. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. akt. a rozš. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2007. 180 s. ISBN 978-80-7357-255-6.

TOMEŠ, Igor. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2010. 440 s. ISBN 978-80-7367-680-3.

2) Legislativní zdroje

Vyhláška č. 505 ze dne 15. listopadu 2006, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 164, s. 7021-7050. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2006/sb164-06.pdf>. ISSN 1211 - 1244.

Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1737-1764. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>. ISSN 1211 - 1244.

Zákon č. 231 ze dne 25. června 2010, kterým se mění zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2010, částka 79, s. 2994-2998. Dostupný také z: <http://www.mvcr.cz/soubor/sb079-10-pdf.aspx>. ISSN 1211 - 1244.

Zákon č. 129 ze dne 12. dubna 2000 o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38, s. 1765-1782. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb038-00.pdf>. ISSN 1211 - 1244.

Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3557-3567. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2000/sb073-00.pdf>. ISSN 1211 - 1244.

Zákon č. 108 ze dne 14. března 2006 o sociálních službách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 37, s. 1257-1289. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/2006/sb037-06.pdf>. ISSN 1211-1244.

3) Internetové zdroje

Bruntál.net. *Okres Bruntál*. Nezávislý informační server. [20. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.bruntal.net/2004052003-okres-bruntal>.

Čtete ve zpravodaji. *Veřejné statky a veřejně poskytované statky*. [online] Masarykova univerzita. [2.4.2012]. Dostupné z: http://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.econ.muni.cz%2F~ivan%2Fxxx%2Fsubjects%2Fver_econ%2Fstatky2.doc&ei=T4V9T_DwKsTrOZehxdAM&usg=AFQjCNGcgk29ciNXC5uuPPsXcKA_qzis9g&sig2=na6tp-asO1e4zJ2jp-0QhA.

Hlavní stránka. *Registr poskytovatelů sociálních služeb*. Poskytovatelé sociálních služeb. [online]. MPSV [20. 1. 2012]. Dostupné z: http://iregistr.mpsv.cz/socreg/vitejte.fw.do?SUBSESSION_ID=1327014554417_1.

Komunitní plánování. *Komunitní plánování - web o komunitním plánování*. O komunitním plánování. [online]. Komunitní plánování. [1. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.komunitniplanovani.com/kp-o-komunitni-planovani_2/.

Kraje ČR. *Srovnání krajů podle velikosti a počtu obyvatel v ČR (vč. Prahy)*. Geografický web. [24. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.hajdych.net/cesko/regiony>.

Krajská správa ČSÚ v Ostravě. *Meziokresní srovnání vybraných ukazatelů v Moravskoslezském kraji*. [online] ČSÚ. [24. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/meziokresni_srovnani_vybranych_ukazatelu_v_moravsko_slezskem_kraji.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České Republiky. *MPSV ČR. Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí ČR pro poskytování dotací ze státního rozpočtu poskytovatelům*

sociálních služeb v oblasti podpory poskytování sociálních služeb. [online]. MPSV [22. 1. 2011]. Dostupné z: www.mpsv.cz/files/clanky/7472/metodika.pdf.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. *MPSV ČR*. Organizační struktura. [online]. MPSV [14. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/1856>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. *MPSV ČR*. Sociální služby. [online]. MPSV [14. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/9#sspd>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. *MPSV ČR*. Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2006. [online]. MPSV [6. 11. 2011]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/4896/Statisticka_rocenka_z_oblasti_prace_a_socialnich_veci_2006_A.pdf.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. *MPSV ČR*. Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2007. [online]. MPSV [6. 11. 2011]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/5942/Statisticka_rocenka_2007.pdf.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. *MPSV ČR*. Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2008. [online]. MPSV [6. 11. 2011]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/7870/rocenka_2008b.pdf.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. *MPSV ČR*. Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2009. [online]. MPSV [6. 11. 2011]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/9854/statisticka_rocenka_z_oblasti_prace_a_socialnich_veci_2009.pdf.

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky. *MPSV ČR*. Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2010. [online]. MPSV [6. 11. 2011]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/files/clanky/11544/rocenka_2010.pdf.

Město Bruntál. *Důvod a způsoby založení*. Povinně zveřejňované informace. [online]. Město Bruntál. [20. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.mubruntal.cz/vismo/isvs.asp?id_org=1316&p1=23883.

Novinky. *Informační servis pro NNO*. Nový občanský zákoník - jaké změny přináší pro neziskové organizace. [online]. MPSV [20. 1. 2012]. Dostupné z: <http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nN1x2--&x=151450>.

Organizační struktura. *Pečovatelská služba města Bruntál*. [online] Město Bruntál. [26. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.mubruntal.cz/pecovatelska-sluzba-mesta-bruntal/os-97670/p1=11012>.

Regionální statistiky. *Vymezení územních jednotek NUTS v ČR pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby EU*. [online]. ČSÚ. [20. 2. 2012]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vymezeni_uzemnich_jednotek_nuts_v_cr_pro_potreby.

Sociální poradce. *MPSV ČR. Příspěvek na péči*. [online]. MPSV [5. 11. 2012]. Dostupné z: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/148>.

Sociální reforma. *MPSV ČR. Podpora OZP*. [online]. MPSV [12. 1. 2012]. Dostupné z: <http://socialnireforma.mpsv.cz/cs/6>.

Sociální služby. *Bílá kniha v sociálních službách*. [online] MPSV ČR. [24. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/9>.

Sociální služby. *Podpora transformace sociálních služeb*. [online] MPSV ČR. [23. 1. 2012]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/7058>.

Strategické materiály. *Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb 2010 – 2014*. [online] Moravskoslezský kraj. [24. 3. 2012]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/strategicke-materialy-13175/>.

Titulní stránka. *Město převezme domov pro seniory*. [online] Město Bruntál. [26. 2. 2012]. Dostupné z: <http://www.mubruntal.cz/mesto-prevezme-domov-pro-seniory/d-941064>.

Wikipedie. *Bruntál*. [online]. Otevřená encyklopedie. Bruntál. [20. 2. 2012]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Bruntal#Katastr.C3.A1ln.C3.AD_.C3.BAzem.C3.AD.

4) Interní materiály Městského úřadu Bruntál

Katalog sociálních služeb města Bruntál. Bruntál: Městský úřad v Bruntále, 2008. 64 s.

Katalog sociálních služeb města Bruntál. Bruntál: Městský úřad v Bruntále, 2011. 70 s.

Rozpočet města Bruntál v letech 2006 – 2010.

Závěrečný účet města Bruntál v letech 2006 – 2010.

Interní materiály Pečovatelské služby Města Bruntál.

Interní materiály Klubu seniorů.

SEZNAM ZKRATEK

CAF - Common Assessment Framework

ČR – Česká republika

ČSÚ – Český statistický úřad

EMGC - European Monitor of Government Communications

EU – Evropská unie

Eurostat - Statistický úřad Evropských společenství

KPSS – komunitní plánování sociálních služeb

KS – Klub seniorů

MěÚ Bruntál – Městský úřad Bruntál

MPSV ČR – Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

MSK – Moravskoslezský kraj

MV ČR – Ministerstvo vnitra České republiky

Např. – například

PR – Publick relation

Př. – příklad

Příp. – případně

PS – Pečovatelská služba

Tj. – to je

Tzn. – to znamená

ÚSC – územní samosprávné celky

VHP – výherní hrací přístroje

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- Jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne .....

.....

jméno a příjmení studenta

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 2.1 Pilíře sociálního zabezpečení	6
Obr. 2.2 Poskytovatelé sociálních služeb	12
Obr. 2.3 Podíl poskytovatelů sociálních služeb (v %)	13
Obr. 2.4 Zdroje financování sociálních služeb	14
Obr. 2.5 Struktura regionálních, krajových a obecních analýz	28
Obr. 3.1 Rozdělení zařízení poskytující sociální služby ve městě Bruntál	33
Obr. 3.2 Počet poskytovatelů ve městě Bruntál dle typu sociální služby	34
Obr. 3.3 Sociální služby dle cílových skupin obyvatel	34
Obr. 3.4 Počet sociálních služeb na území okresu Bruntál dle typu	35
Obr. 3.5 Schéma KPSS ve městě Bruntál	36
Obr. 4.1 Podíl finančních prostředků na sociální služby z rozpočtu města (v %)	54
Obr. 4.2 Závislost výdajů rozpočtu města Bruntál na inflaci v letech 2006 – 2010	55
Obr. 4.3 Příjmy a výdaje Pečovatelské služby města Bruntál v letech 2006 – 2010 (v Kč)...	55
Obr. 4.4 Závislost příjmů na počtu klientů Pečovatelské služby Města Bruntál	57
Obr. 4.5 Příjmy a výdaje Klubu seniorů Bruntál v letech 2006 – 2010 (v Kč).....	57
Obr. 4.6 Vývoj výdajů na komunitní plánování v letech 2006 – 2010 (v Kč).....	58
Obr. 4.7 Vývoj příspěvků z rozpočtu města a VHP v letech 2006 – 2010 (v Kč)	58

SEZNAM TABULEK

Tab. 2.1 Výše příspěvku na péči (v Kč/měsíc).....	17
Tab. 2.2 Vývoj příspěvku na péči v letech 2006 - 2010 (v tis. Kč/rok).....	17
Tab. 3.1 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2006 (v Kč).....	40
Tab. 3.2 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2006.....	41
Tab. 3.3 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2006	42
Tab. 3.4 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2007 (v Kč).....	43
Tab. 3.5 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2007.....	44
Tab. 3.6 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2007	44
Tab. 3.7 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2008 (v Kč).....	46
Tab. 3.8 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2008.....	47
Tab. 3.9 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2008	47
Tab. 3.10 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2009 (v Kč).....	49
Tab. 3.11 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2009.....	49
Tab. 3.12 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2009	50
Tab. 3.13 Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v roce 2010 (v Kč).....	51
Tab. 3.14 Hospodaření Klubu seniorů v roce 2010.....	52
Tab. 3.15 Hospodaření Pečovatelské služby Města Bruntál v roce 2010	53

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Typy zřizovatelů sociálních služeb v letech 2006 - 2010

Příloha 2: Klasifikace veřejných statků

Příloha 3: Demografický vývoj obyvatelstva okresu Bruntál v letech 2006 – 2010

Příloha 4: Ekonomické charakteristiky v letech 2006 – 2010

Příloha 5: Poskytovatelé sociálních služeb a neziskové organizace na území města Bruntál

Příloha 6: Příspěvky z VHP a rozpočtu města do sociální oblasti v letech 2006 – 2010

Příloha 7: Vývoj osobních a věcných nákladů Pečovatelské služby města Bruntál v letech 2006 – 2010

Příloha 8: Vývoj osobních a věcných nákladů Klubu seniorů v letech 2006 – 2010